

odborný časopis

cena: 69 Kč / 3 €

sociální služby

Jak řešit
chronické
potíže jinak

Propojování
kultur skrze
péči

Speciální příloha

Známe nejlepší pečovatelky a pečovatele roku 2025

Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky
www.apsscr.cz • www.socialnisluzby.eu

ročník: XXVIII.
březen 2026

HARTMANN

Trojitá péče jedním dotykem

NOVÉ Vlhčené ubrousky MoliCare® SKIN 3v1
chrání citlivou pokožku intimní oblasti.

- +** Pohodlí 3v1
čistí, chrání a hydratují
v jednom kroku.
- +** Rychlá každodenní
péče a ochrana
při výměně inkontinenční
pomůcky.
- +** Šetrné k pokožce
a životnímu prostředí
100% viskóza bez plastů.
Certifikace FSC®.¹

[1] FSC® MIX | Papír | Podpora zodpovědného lesnictví. Licenční kód: FSC-C030159.

odborný časopis

sociální služby

Odborný časopis Sociální služby
Měsíčník vydávaný Asociací poskytovatelů
sociálních služeb ČR
Adresa: Vančurova 2904, 390 01 Tábor
Tel.: +420 381 213 332
www.socialnisluzby.eu, www.apsscr.cz
www.facebook.com/Socialnisluzby
IČ: 604 458 31

Ročník: 28
Číslo: 3/2026 BŘEZEN
Cena: 69 Kč / 3 €
Roční předplatné: 690 Kč / 30 €
Objednávky: www.send.cz („Časopisy odborné“).
Členové APSS ČR objednávají časopis písemně,
e-mailem nebo telefonicky na adresu vydavatele
nebo redakce, případně na www.socialnisluzby.eu.

Vychází: V Táboře 10× ročně, 20. den v měsíci,
resp. nejbližší následující pracovní den

Redakce:
Šéfredaktorka: Ing. Petra Cibulková
sefredaktor@apsscr.cz
+420 607 056 221
Zástupkyně šéfredaktorky: Mgr. Ivana Vlnová
redakce@apsscr.cz
+420 734 155 996

Jazyková korektura:
České texty: Mgr. Tamara Kajznerová a redakce

Redakční rada:
Mgr. Petr Brázda
Ing. Petra Cibulková
Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MSc., MBA
Ing. Renata Kainráthová
Ing. Daniela Lusková, MPA, MHA
Mgr. Alena Sakařová
Mgr. Andrea Tajanovská, DiS.
Mgr. Jan Vrbický

Grafické zpracování a tisk:
RUDI, a. s., Komenského 1839, 390 02 Tábor

Distribuce:
SEND Předplatné, s. r. o., Ve Žlíbků 1800/77,
hala A3, 193 00 Praha 9 – Horní Počernice,
www.send.cz, tel.: 225 985 225, GSM: 777 333 370,
fax: 225 341 425, e-mail: send@send.cz,
SMS: 605 202 115

Objednávky a distribuce na Slovensku:
MAGNET PRESS, SLOVAKIA, s. r. o.
P. O. Box 169, 830 00 Bratislava, Slovensko
Tel.: 00421/2/67201931-33 predplatne
e-mail: predplatne@press.sk, www.press.sk

Fotografie a ilustrace:
Neňí-li uvedeno jinak:
Pixabay a archivy autorů příspěvků

Foto na titulní straně:
iStock

Příspěvky a inzerce:
Příspěvky mohou být redakčně upravovány a kráceny.
Inzerce, PR články a příspěvky do rubrik Střípky
z domova a Pro inspiraci přijímá zástupkyně šéfredaktorky.
Za obsah inzercí a PR článků odpovídá zadavatel.
Přetiskování krátkých úryvků článků je možné pouze
s uvedením názvu, jména autora článku, ročníku,
čísla a strany. Přetiskování celých článků či jejich částí
přesahujících jeden odstavec je možné pouze se svolením
redakce. Uzávěrka je vždy 15. dne předchozího měsíce.
Další pokyny naleznete na www.socialnisluzby.eu.

Registrace:
Povoleno rozhodnutím MK ČR E 11018
ISSN 1803-7348

Z obsahu čísla:

- **Aktuality APSS ČR** 5
- **Institut vzdělávání APSS ČR:**
Nabídka otevřených kurzů 6
- **Zkušenosti psychiatra**
s pacienty s demencí, 2. díl 10
- **Terapie: Dramaterapie – Tělesné postižení** 14
- **Speciální příloha:**
Nejlepší pečovatelky a pečovatelé roku 2025
převzali ocenění na Novoměstské radnici 17
- **Dobrá praxe:**
Propojování kultur skrze péči: Příběh mezinárodní
spolupráce mezi Rivermede Court
a G-centrem Mikulov 26
- **Názory, ohlasy, komentáře:**
Když obrazovka bere klid 31
- **Paliativní péče: Spirituální bolesti** 32
- **Veřejný ochránce práv:**
20 let národního preventivního mechanismu
v oblasti sociálních služeb 34
- **Střípky z domova** 39

SPECIÁLNÍ mobilní aplikace

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

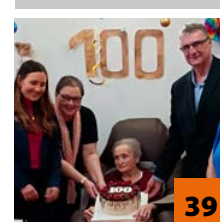
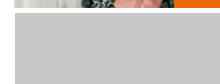
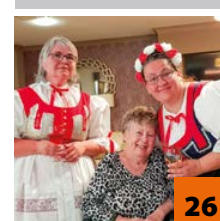
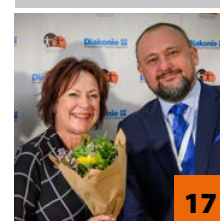
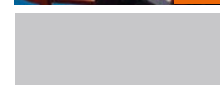
Vážení členové Asociace,
milí kolegové,

abychom Vám i nadále
poskytovali rychlý, resp. ještě
rychlejší informační servis,
vyvinuli jsme pro Vás speciální
mobilní aplikaci SOCIÁLNÍ
SLUŽBY.

Aplikaci si můžete stáhnout
dvojím způsobem:

1. v App Store (iPhone) nebo v Obchod
Google Play (Android).
Do vyhledávače zadejte „Sociální služby“;

V případě technických problémů
a dalších dotazů
se obračejte na tajemnici APSS ČR
Ing. Gabrielu Chvalovou
na e-mail: tajemnice@apsscr.cz.

**„Smějí se mi,
protože jsem
jiný, já se směju
jim, protože jsou
všichni stejný.“**

Kurt Cobain
(1967–1994)
frontman skupiny
Nirvana

ÚVODNÍK PREZIDENTA

Vážení kolegové,
financování sociálních služeb se opět stalo předmětem kritiky, debat a diskuzí.
Jednak nás trápilo a trápí rozpočtové provizorium, které znovu zdůraznilo potřebu
změny financování tak, aby se dotace dostaly k poskytovatelům dříve, respektive
včas.

Další otázkou je nedostatek celkového objemu dotací – zvyšují se nám náklady, navyšují se
platy, vznikají nové sociálních služby a zvyšují se kapacity, ale v roce 2026 tomu nárůst objemu
státních dotací neodpovídá.

A také bohužel znovu dochází k situaci, kdy ve mzdové oblasti nebude možné obdobné navýšení
jako v oblasti platové. MPSV ČR částečně objem dotací na letošní rok navýšilo s příslibem
možného dalšího nárůstu v průběhu roku.

Budeme celou situaci monitorovat, a hlavně se vás za zhruba měsíc všech ptát, jak jste na tom
s financováním vaší služby v letošním roce.

Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MSc., MBA,
prezident APSS ČR

EDITORIAL

Milí čtenáři Sociálních služeb,

máme tu jaro – meteorologické (v době, kdy píšu svůj editorial) i astronomické (když
můj editorial čtete). Pro mě jako alergika je to období, kdy mi rýma leží na mozku
(slovy mojí kolegyně) a počítám minuty do dne, kdy jarní stromy přestanou pučet. Nechápejte mě
špatně, mám jaro ráda, to spíš břízy, lísky i olše mají něco proti mně. Coby pejskaře je to pro mě
ještě o to horší, protože se před nimi nemůžu schovat doma, jelikož musím s tím naším čtyřnohým
pometlem ven, jinak si na zahradě vymýšlí svou vlastní zábavu. A upřímně – jako animátorka,
když je sama, stojí za starou belu. To se vám hned změní v zahradníka, kopače, naháněče (slepice)
či vyčítače (proč ona musí být venku a my doma). Každopádně mi ale kvůli psovi přijde, že jsem
už jiný druh. Tak jako na maminky, hendikepované, seniory či jinak znevýhodněné lidi se na vás
ostatní koukají jinak. Po očku vás pozorují, zda je vaše chování v normě. A nedej bože, když není.
Jinakost/odlišnost je termín, který se používá zejména ve spojitosti s tělesným či duševním
postižením. Nicméně odlišovat se můžete i jiným způsobem, právě třeba tím, že máte psa, a mezi
vámi a „nepejskaři“ stojí zeď, kterou lze občas jen těžko překonat. Ale slavný americký zpěvák
Kurt Cobain prohlásil: „Smějí se mi, protože jsem jiný, já se směju jim, protože jsou všichni
stejný.“ Udělejme z naší odlišnosti výhodu. Představte si totiž, jak by si takový princ Velen vybral
u Mrakomora tu správnou Večernici, kdyby mu neporadil jeho švagr. Odlišnosti k sobě přitahují
spřízněné duše.

Za „jinaké“ jsou možná některými lidmi považováni i ti, kdo pracují v sociálních službách. V očích
veřejnosti to často bývá podřadná práce. My v Asociaci si ale moc dobře uvědomujeme, jak důležitá
je vaše práce, a oceňujeme ji mimo jiné tím, že ve spolupráci s Diakonií ČCE vyhlašujeme Národní
cenu sociálních služeb – Pečovatel/ka roku. V prvním jarním čísle se můžete seznámit s finalisty
a oceněnými za rok 2025. Všem ještě jednou moc gratulujeme a těšíme se na nominované
pro rok 2026.

Krásné jaro vám za redakci přeje
Ing. Petra Cibulková,
šéfredaktorka

Stalo se...

- Poslanecká sněmovna 13. února schválila novelu, která u stávajících příjemců původních dávek posouvá vznik nároku na novou dávku státní sociální pomoci z dubna 2026 na červenec 2026. Zároveň přijala technickou novelu, která posouvá účinnost změn v oblasti životního minima. Do doby výplaty nové dávky bude pokračovat výplata původních dávek, takže nikdo nezůstane bez prostředků.
- Úřad práce ČR vede od 16. února nový generální ředitel Roman Chlopčík. Má dlouholeté zkušenosti z oblasti zaměstnanosti – v roce 2013 byl jmenován náměstkem ministryně práce a sociálních věcí pro trh práce, kde se věnoval řízení agendy zaměstnanosti a souvisejících politik. V minulosti rovněž několik let vedl Úřad práce v Olomouci.
- Na základě vyjádření MPSV může APSS ČR konstatovat, že v současné době se podle zákona o životním a existenčním

ním minimu [§ 7 odst. 1 písm. h)] superdávka započítává jako příjem pro účely úhrad v pobytových sociálních službách. To se ovšem v blízké budoucnosti změní novelou, která by měla být účinná od 31. března 2026 (senátní tisk č. 205/2026).

APSS ČR tento stav považuje věcně za špatný a bude se pokoušet iniciovat novelu zákona, která započítat výplatu této dávky do příjmů rozhodných pro stanovení výše úhrady za stravu a ubytování v sociálních službách umožní.

- Absolvováním certifikovaného kurzu Specifika práce všeobecných sester u poskytovatelů sociálních služeb, který nabízí Institut vzdělávání APSS ČR, získává absolvent zvláštní odbornou způsobilost k provádění činnosti zavádět a ukončovat ošetrovatelskou péči v zařízeních sociálních služeb, včetně její administrace. Vyplývá to z odpovědi hlavní sestry ČR Mgr. Alice Strnadové, MBA, adresované APSS ČR.

Ptáme se prezidenta

Na naše otázky odpovídá Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MSc., MBA, prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR.

Ministerstvo financí akceptovalo návrh APSS ČR k rozšíření zaměstnaneckých benefitů o úhradu za vybrané sociální služby. Považujete to za úspěch?

Ano, jednoznačně, a také musím dodat: konečně. Aby se sociální služby staly zaměstnaneckým benefitem, usilujeme již poměrně dlouho. První legislativní návrh, který jsme v tomto smyslu vytvořili, je z roku 2019. Nyní je tento návrh ve vnějším připomínkovém řízení a věřím tomu, že projde. Zaměstnavatelé tak budou moci, kromě již nyní platných benefitů, hradit vybrané sociální služby pro své blízké.

O jaké služby jde?

Jde o osobní asistenci, pečovatelskou službu, tísňovou péči, odlehčovací službu, ranou péči nebo službu centra denních služeb nebo denního stacionáře, pokud jsou poskytovány jako služby komunitního charakteru.

A proč je to vlastně důležité?

Obecně je důležité zvyšovat podíl soukromých zdrojů v sociálních službách, včetně jejich struktury. Jde ale i o podporu zaměstnanosti. Aby, když zaměstnanec řeší, zda si z důvodu potřeby péče o svého blízkého sníží úvazek nebo dokonce úplně odejde ze svého zaměstnání, měl ještě finanční možnost zaplatit za poskytnutí sociální služby. Samozřejmě, že je nutné paralelně zvyšovat kapacity těchto sociálních služeb.

APSS ČR

vás zve na akce:

Konference sekce služeb pro osoby bez domova
9. dubna, Palác Charitas, Praha

Fórum investorů
16. dubna, Palác Charitas, Praha

Dvoudenní seminář pro management organizací poskytujících sociální služby
16.–17. dubna, Doksy

Výživa a stravování v sociálních službách
21. dubna, Palác Charitas, Praha

Sestry v akci
14. května, Centrum Univerzita Tábor, Tábor

Členové APSS ČR k 27. 2. 2026: I 377 organizací,
3 045 registrovaných služeb a 708 členů profesních svazů

Aktuální informace naleznete na
www.apsscr.cz, menu „Konference“
a na www.facebook.com/Socialnisluzby.

Nabídka Institutu vzdělávání APSS ČR

Nabídka kurzů Institutu vzdělávání APSS ČR

Vybírejte z naší široké nabídky otevřených kurzů.

Aktuální přehled na období březen / duben naleznete v tabulce níže a kompletní nabídku na našich webových stránkách: www.institutvzdelavani.cz, záložka Otevřené kurzy.

Vzdělávání přímo do vaší organizace objednávejte na www.institutvzdelavani.cz prostřednictvím záložky Kurzy na klíč.

Sledujte naše webové stránky www.institutvzdelavani.cz.

Kontakt: Marcela Křemenová, DiS., e-mail: institut@apsscr.cz, tel.: 724 940 126

Co máme přichystáno v nejbližší době

OLOMOUC, Sociální služby pro seniory, Zikova 618/14, 779 00 Olomouc

17. 4. 2026	Včasné rozpoznání rizika podvýživy a možnosti řešení v sociálních službách
30. 4. 2026	Základy etiky pro pracovníky v pomáhajících profesích

TÁBOR, Centrum Univerzita Tábor, Vančurova 2904, 390 01 Tábor

30. 3. 2026	Mozkový jogging – trénink paměti
9. 4. 2026	Prevence a šetrná sebeobrana pro personál sociálních služeb
16. 4. 2026	Paliativní péče v souvislostech – úvod do problematiky
20. 4. 2026	Hygienické minimum a prevence infekčních onemocnění v zařízení sociálních služeb
21. 4. 2026	Umělá inteligence v sociálních službách
27. 4. 2026	Podpora soběstačnosti aneb Jak pomoci, ale nepřepečovat

BRNO, TC Academy, Křenová 71, 602 00 Brno-střed

25. 3. 2026	Demence v obrazech
8. 4. 2026	Proměny stáří a gerontooblek
17. 4. 2026	Komunikace v péči o umírající
27. 4. 2026	Jak lépe komunikovat v pomáhajících profesích

OSTRAVA, Domov pro seniory Kamenec, Slezská Ostrava, Bohumínská 1056/71, 710 00 Ostrava-Slezská Ostrava

24. 3. 2026	Týmová spolupráce v sociálních službách
8. 4. 2026	Mozkový jogging – trénink paměti
15. 4. 2026	Prevence závislosti klienta na sociální službě
23. 4. 2026	Standardy kvality sociálních služeb

PRAHA, UZS, Na Pankráci 26, 140 00 Praha 4 – Nusle

30. 3. 2026	Zdravotnické minimum pro pracovníky terénních a ambul. služeb – znalost, zkušenost, intuice
31. 3. 2026	Umělá inteligence v sociálních službách
1. 4. 2026	Praktický průvodce IP nejenom v pečovatelských službách
10. 4. 2026	Marketing poskytovatele sociální služby
17. 4. 2026	Jak zvládat emoce
20. 4. 2026	Mozkový jogging – trénink paměti
22. 4. 2026	Etická komunikace s lidmi s mentálním postižením
28. 4. 2026	Kvalita života, důstojnost a autonomie ve stáří – cesta od teorie k praxi
29. 4. 2026	Virtuální realita – demence

ONLINE KURZY

23. 3. 2026	Hygienické minimum a prevence infekčních onemocnění v zařízení sociálních služeb
24. 3. 2026	Adaptační proces klienta v zařízení sociálních služeb
25. 3. 2026	Rozšířené povinnosti poskytovatele dle SQSS 15
26. 3. 2026	Základy KBT v práci s klienty s úzkostnými, fobickými a depresivními problémy
27. 3. 2026	Setkání s duševním onemocněním v sociálních službách
31. 3. 2026	Příprava poskytovatelů sociálních služeb na inspekci kvality
1. 4. 2026	Klíč ke zdravější paměti a mozku
8. 4. 2026	Práce s rodinou klienta sociálních služeb
10. 4. 2026	Motivace versus manipulace klientů v sociálních službách
10. 4. 2026	Základy paliativní péče
13. 4. 2026	Mozkový jogging – trénink paměti
14. 4. 2026	Nebojme se spirituality! Úvod do tématu vnímání a naplňování spirituálních potřeb klientů
14. 4. 2026	Souběh povinností poskytovatele sociální služby a zdravotní služby
14. 4. 2026	Jednotné měsíční hlášení zaměstnavatele 2026 – praktikum
20. 4. 2026	Eliminace nežádoucích jevů na pracovišti a utváření pozitivního pracovního klimatu v soc. služ.
21. 4. 2026	Ochrana práv uživatelů sociálních služeb
22. 4. 2026	Když se otevrou dveře do ticha – cesta k důstojnému rozloučení
23. 4. 2026	Jak zvýšit sebevědomí svoje, svých kolegů a klientů
24. 4. 2026	Standardy kvality sociálních služeb
27. 4. 2026	Zahrada jako nástroj k aktivizaci uživatelů sociálních služeb
28. 4. 2026	Individuální plánování s uživateli s demencí
29. 4. 2026	Přístup zaměřený na člověka – úvod do problematiky
30. 4. 2026	Podpora paměti a mentálních dovedností

**Evropský manažer
v sociálních službách**
Nový běh od listopadu 2026
Informace na webu IVA, záložka
Evropský manažer / MBA

**Zdravotnický pracovník
manažerem**
Nový běh od dubna 2026
Informace na webu IVA, záložka
Manažerské programy pro SP a ZP

Sociální pracovník manažerem
Nový běh od dubna 2026
Kombinované studium – prezenčně v Brně a online
Informace na webu IVA,
záložka Manažerské programy pro SP a ZP

Clostridioides difficile v domovech pro seniory: význam cílené dezinfekce

Infekce způsobené bakterií *Clostridioides difficile* představují v zařízeních dlouhodobé péče, včetně domovů pro seniory, významnou výzvu, neboť se zde soustřeďují hlavní rizikové faktory, jako je vyšší věk, komorbidita a častá antibiotická léčba. V těchto zařízeních může infekce vést k závažným průjemovým stavům, které mohou způsobit dehydrataci, zhoršení celkového zdravotního stavu a v některých případech i život ohrožující komplikace, zejména u starších a křehkých pacientů.

Klíčovým faktorem pro úspěšnou prevenci je schopnost bakterie vytvářet spory. Ty jsou mimořádně odolné vůči běžné dezinfekci a mohou dlouhodobě přežívat na površích – například na lůžkách, madlech, toaletách či pomůckách každodenní péče. Rutinní dezinfekce tak nemusí být v případě výskytu *C. difficile* dostatečná.

Když standardní dezinfekce nestačí

V prostředí sociálních služeb je klíčové rozlišovat mezi běžnou (rutinní) dezinfekcí a cílenou dezinfekcí při výskytu sporulujících patogenů. V případě *C. difficile* je nezbytné používat sporicidní dezinfekční přípravky, které dokážou narušit ochrannou strukturu spor, zlikvidovat je, a tak přerušit řetězec přenosu.

Právě zde hraje zásadní roli správná volba dezinfekčního přípravku – takového, který je účinný, ale zároveň prakticky použitelný v každodenním provozu domova pro seniory.

Praktické řešení pro každodenní realitu péče

Dezinfekční utěrky **Bacillol® Oxy Tissues** představují účinné řešení pro cílenou dezinfekci povrchů při výskytu sporulujících patogenů, včetně *Clostridioides difficile*. Díky svému složení na bázi aktivního kyslíku poskytují sporicidní účinnost bez obsahu chloru a zároveň jsou šetrné k povrchům i uživatelsky příjemné pro personál. Jejich forma předem napuštěných utěrek navíc usnadňuje správnou aplikaci v praxi

– ať už jde o dezinfekci často dotýkaných ploch, sanitárních prostor, nebo pomůcek v blízkosti klienta.

Pro maximální bezpečnost a komfort při práci s utěrkami Bacillol® Oxy Tissues doporučujeme nitrilové rukavice Peha-soft® Nitrite Fino.

Prevence začíná u povrchů

Včasná a správně cílená dezinfekce je jedním z klíčových nástrojů prevence šíření *C. difficile* v domovech pro seniory. Kombinace správných postupů a vhodných dezinfekčních přípravků pomáhá chránit nejen klienty, ale i personál – a přispívá k bezpečnějšímu prostředí péče.

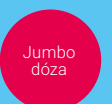
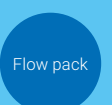
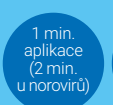
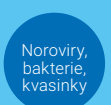
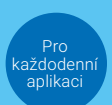
Bacillol® 30 Sensitive Tissues / Green:

Pro každodenní dezinfekci povrchů – zvláště šetrné k materiálům, efektivní při každodenním používání. V praktickém flow packu.

Bacillol® Oxy Tissues:

Pro cílenou dezinfekci zdravotnických prostředků – s rozšířeným spektrem účinnosti včetně spor. V nápadné obří nádobě.

Zdroje:

JUMP, Robin L. P. a DONSKEY, Curtis J. *Clostridium difficile* in the Long-Term Care Facility: Prevention and Management. *Current Geriatrics Reports*. 2014, roč. 4, č. 1.
OLSON, Bridget a kol. *Clostridioides difficile* infection in a skilled nursing facility (SNF): cost savings of an automated, standardized probiotic antimicrobial stewardship programme (ASP) policy. *JAC-Antimicrobial Resistance*. 2023, roč. 5, č. 5.
ECDC. *Clostridioides difficile* infections. Online. 2026. Dostupné z: <https://www.ecdc.europa.eu/en/clostridioides-difficile-infections>. [cit. 2026-02-17].

Jak řešit chronické potíže jinak

Ještě donedávna byl přístup k nemoci a bolesti člověka postaven především na biomedicinském modelu – tedy na hledání poškozené tkáně, patologického nálezu a jeho potlačení léčbou. Tento přístup je u akutních stavů zatím stále nenahraditelný. U chronických obtíží už se však dlouhodobě ukazuje jeho nedostatečnost.

■ **Text: Tomáš Brabec,**
psychosomatik a průvodce
na cestě ke zdraví

Právě v oblasti chronické bolesti se v posledních letech nejvýrazněji prosazuje biopsychosociální model. U velké části lidí s dlouhodobou bolestí totiž nelze nalézt odpovídající strukturální poškození, které by vysvětlovalo intenzitu nebo přetrvávání potíží. A u dalších lidí je sice fyzická příčina diagnostikována, ale ani dlouhodobá standardní léčba nevede k uzdravení.

Opakovaně se ukazuje, že čistě medikamentózní přístup nepřináší dlouhodobé řešení a zároveň představuje pro člověka značnou zátěž – v podobě vedlejších účinků, rizika závislosti či postupného snižování účinnosti.

To, co lidé intuitivně vnímali po generace – že psychika a životní okolnosti mají zásadní vliv na tělo –, se dnes potvrzuje nejen zkušeností, ale i vědeckými daty. Výzkumy v oblasti neuroplasticity jasně ukazují, že **mozek a nervová soustava jsou učící se systémy, které si ukládají vzorce reakcí a podle nich pak vyhodnocují realitu.**

Dnes se do práce s chronickou bolestí stále častěji zapojují *behaviorální, edukativní a psychosociální přístupy*, které se nesoustředí pouze na tělo jako takové, ale sledují, jakým způsobem nervový systém bolest vytváří, udržuje a opakuje.

Vědci, výzkumníci a lidé z klinické praxe tak hledají různé způsoby, jak nervový systém ovlivnit, aby bolest nevytvářel.

» Bolest jako zhmotnění starého zvyku

Během mé více než dvacetileté praxe, nejprve v roli fyzioterapeuta a později při práci s různými formami bolesti a onemocnění, jsem dospěl k vlastní perspektivě vnímání bolesti a nemoci v těle. Domnívám se, že mozk – a s ním spojené nervové soustavy – nepotřebujeme vysvětlovat, „co má dělat“, ani ho učit, jak má fungovat správně. Což je směr, kterým se současná neurověda v oblasti chronické bolesti ubírá.

Zároveň nepovažuji za řešení přístup, který přijímá nemoc a bolest jako nutnou daň za život, danou osudem nebo stresem. Stejně tak nejde o pozitivní myšlení, popírání potíží nebo bagatelizaci diagnózy. Bo-

lest není vymyšlená a symptom v těle daného člověka skutečně existuje.

Podle mého pozorování symptom není chybou – má svůj význam a logiku. Mozek sám by ho dokázal vyřešit. Dobře ví, co je pro člověka zdravé a potřebné. **Problém není v neschopnosti, ale ve zvyku určité části nervového systému, který blokuje správnou funkci celku.** Tento zvyk je naučený nervový vzorec, který vznikl v minulosti jako reakce na konkrétní situaci. V těle se pak mechanicky projevuje ve chvíli, kdy důvody jeho vzniku už v životě člověka neexistují.

Vědci, výzkumníci a lidé z klinické praxe tak hledají různé způsoby, jak nervový systém ovlivnit, aby bolest nevytvářel.

Jinými slovy: mozek sám sebe omezuje, aniž by to věděl – podobně jako se člověk nevědomě omezuje vlastními naučenými reakcemi, strachy nebo starými zkušenostmi. Teprve když s námi někdo projde naši starou zkušenost a pomůže nám uvědomit si, že vznikla v jiné situaci a v jiné době, může se stát, že ji dokážeme opustit.

Základní myšlenka, ze které můj přístup vychází, je jednoduchá: v těle se somatizuje to, na co byl člověk dlouho zvyklý, ale už to nepotřebuje dál prožívat.

Typickým příkladem je člověk, který po letech dlouhodobé zátěže konečně opustí toxické prostředí nebo uzavře životní etapu, která ho vyčerpávala. Právě tehdy – paradoxně v době úlevy – se může objevit bolest. Nervový systém totiž reaguje podle starého nastavení.

Pokud je člověk například dlouhá léta zvyklý žít v těžkosti, tlaku nebo vnitřním boji, pak ve chvíli, kdy se jeho životní situace objektivně změní, zasáhne do jeho života zvyk. Začnou bolet záda, klouby, hlava nebo se objeví jiné potíže.

Nejde o selhání těla. Jde o reakci zvyku na vnitřní změnu, která už proběhla nebo právě může proběhnout. Něco, co člověka dříve tížilo, skončilo nebo se právě může posunout – ale zvyk na tento stav v nervovém systému zůstal.

Tělo tuto situaci vyjadřuje vždy velmi přesně a symbolicky: zvyk se může projevit jen tam, kde v člověku vyvolá podobné pocity, emoce nebo myšlenky z konkrétní uzavřené minulosti.

» V těle se děje to, co dřív bylo v psychice

Podle mé zkušenosti tělo nemocí nebo bolestí nesignalizuje, že máme v životě problém, který je třeba řešit. Signalizuje pravý opak: že určitá kapitola je už uzavřená. **Že to, co kdysi bylo problémem, už jím není.**

Každý zná situaci, kdy se cítil dobře, rozhodnutě a pevně – a pak se něco zvrtilo. Já říkám, že „přišel zvyk“. Snaží se znovu upevnit starý způsob fungování. A právě skrze tělo se mu to daří nejlépe. Protože právě tady ho nejsme naučení hledat a právě tady ho nemůžeme necítit.

Zvu vás proto na cestu k hlubšímu porozumění vztahu těla a psychiky – tak, jak se skutečně projevuje v každodenní praxi. V příštím čísle se zaměříme na konkrétní příklady a praktické uchopení tohoto přístupu, který může přirozeně doplnit i práci sociálních služeb a nabídnout nový způsob, jak porozumět potížím lidského těla.

Věřím, že jednou bude lidstvo umět odstranit neurologické zvyky pomocí přístrojů – podobně jako dnes používáme telefon tak, jak jsme si v minulosti ani neuměli představit.

V takové budoucnosti zatím nežijeme, ale můžeme si pomoci porozuměním a pojmenováním klíčových bodů v konkrétních fázích našeho života, které dokážou daný zvyk oslabit – a nakonec i přerušit.

Je to pracnější, než tomu pravděpodobně v budoucnosti bude, ale na druhou stranu ne tak, jak by se na první pohled mohlo zdát. Není to o detailním rozebírání traumat a špatných zkušeností. Jejich zpracovávání, odpouštění, uzavírání. Je to o pochopení, že nemoc nebo bolest nám ve skutečnosti říká, že jsme udělali kus práce a něco důležitého v našem životě jsme zvládli překonat nebo posunout.

Zkušenosti psychiatra s pacienty s demencí

2. díl

Demence je odborný termín vyjadřující pokročilý stav poruch kognitivních a mnoha dalších dovedností jedince, způsobený chorobným postižením nebo poškozením centrálního nervového systému. Může mít řadu příčin. Jednou z nich je stárání organismu. Stárnutí (anglicky ageing) je dlouhodobý proces, u každého člověka probíhá individuálně, různě rychle a pod různým klinickým obrazem (3, 4).

■ **Text: MUDr. Helena Kučerová, HonDG,**
emeritní odborný psychiatr,
Hranice, okr. Přerov

Stárnutí – ageing (1, 3, 5, 6) vyjadřuje fyziologické procesy, kterými v průběhu času prochází každý živý organismus od jednotlivé buňky po mnohobuněčné organismy včetně člověka. Stárnutí ovšem nemusí nutně vést k syndromu demence, naopak zahrnuje v sobě i mnoho pozitivního. Význam anglického slova ageing je také zrání či vyžívání. A od pradávna je v lidských komunitách zvykem starých lidí si vážit, respektovat jejich názory a zkušenosti a řídit se jejich radami. To samozřejmě neplatí pro seniory postižené demencí, což i v dřívějších dobách lidé dovedli roz-

poznat, i když to nenazývali současnými termíny.

➤ Obvyklé příznaky demencí

Příznaky z oblasti psychiky (3, 4, 5, 7, 8):

1. Poruchy paměti různého druhu a různé intenzity
2. Poruchy úsudku a logiky, problémy s běžnými počty a s řešením všedních problémů
3. Náhled chorobnosti¹ někdy přítomen je, někdy není
4. Poruchy pozornosti a rychlá únava při soustředění, zhoršení spánku
5. Emoční labilita, pláčivost, někdy naopak rozmrzelost, popudlivost, hádavost
6. Slovní, někdy i fyzická agresivita, výjimkou není ani sexuální obtěžování žen nebo dětí, často příbuzných

7. Hluboké depresivní stavy s myšlenkami na sebevraždu, sebevražedné pokusy
8. Psychotické stavy s halucinacemi a bludy při neporušeném vědomí
9. Výskyt obluženého vědomí (stavy zmatenosti a deliria)
10. Riziko bloudění mimo domov

Příznaky z oblasti somatické (1, 5, 6):

1. Mobilita: celkové zpomalení motorických funkcí, rychlejší unavitelnost, menší výkonnost, kloubní potíže, poruchy chůze, pády, osteoporóza, častější zlomeniny
2. Gastrointestinální trakt: zhoršení chuti k jídlu a zažívání, zhoršení vyprazdňování
3. Kardiovaskulární systém: arteriosklerotické změny různé intenzity na cévách, častá hypertenze, riziko infarktu myokardu a cévních mozkových příhod
4. Urogenitální trakt: riziko zhoršení funkce ledvin, častější močení u žen, poruchy močení v důsledku zvětšené prostaty u mužů, ztráta libida, impotence
5. Krevní a imunitní systém: zhoršení celkové imunity, větší riziko infekčních a onkologických onemocnění, riziko snížení krvetvorby v důsledku poruch kostní dřeně
6. Zhoršení sluchu a zraku, častější výskyt degenerativních změn na sítnici

Je třeba zdůraznit, že zdaleka ne u všech seniorů se vyskytují všechny uvedené symptomy. Každý člověk je jiný, má odlišnou duševní i tělesnou výbavu, každý má jiný životní styl a také jinou životní dráhu. Jsou šťastní lidé, kteří ve svém vysokém stáří jsou duševně i tělesně až překvapivě zdatní. Ale existují zase jiní, kteří již na počátku svého seniorského věku nejsou schopni se o sebe postarat v důsledku své psychiky a jsou odkázáni na pomoc druhých.

➤ Zátěž pro pečovatele

V této souvislosti je také třeba se zmínit o psychické zátěži lidí, kteří o pacienty s demencí pečují (2). Z tohoto pohledu není důležité, o jaký typ demence se u pacienta jedná. Velmi důležitou roli zde naopak hraje tzv. premorbidní osobnost nemocného, tedy především jeho povaha, inteligence a vzdělání, jeho morální zásady a životní

¹ Do jaké míry si člověk uvědomuje, že je nemocný (pozn. redakce)

Je třeba zdůraznit, že zdaleka ne u všech seniorů se vyskytují všechny uvedené symptomy. Každý člověk je jiný, každý má svou duševní i tělesnou výbavu jinou, každý má jiný životní styl a také jinou životní dráhu.

filozofie před onemocněním. Nezanedbatelný je také životní styl pacienta, např. jeho konzumace alkoholu, a jeho somatické choroby, např. cukrovka, onkologické nemoci, počet absolvovaných operací v narkóze apod. (4).

V této souvislosti jsou zajímavé dvě studie, které potvrzují značnou psychickou zátěž u pečujících osob. V roce 2009 indiští autoři (7) sledovali 29 pacientů s diagnózou demence, kteří bydleli doma a byli v péči svých rodinných příslušníků. U poloviny pacientů se vyskytovaly nejen poruchy kognitivních funkcí, ale také příznaky psychotické, nejčastěji paranoidní bludy, sluchové a zrakové halucinace a úzkosti.

U 15 osob byly zaznamenány také projevy agresivity, ovšem není přesně popsáno jakého druhu. Není rovněž uvedeno, zda nemocní užívali nějaká psychofarmaka. Výsledky byly následující: 8 pečovateli (27,6%) s péčí problém nemělo, dalších 8 osob (27,6%) považovalo zátěž za mírnou, 5 osob (17,2%) za středně silnou a 8 osob (27,6%) za značnou až nesnesitelnou.

Podobnou studii se 30 pacienty a jejich rodinnými pečovateli publikovala v roce

2015 Martina Zvěřová (8). Jednalo se o pacienty s různě těžkou Alzheimerovou demencí (měřeno dotazníkem MMSE). Doba sledování trvala osm měsíců. Všichni pečovateli udávali psychickou zátěž, většina (27 osob) výraznou až extrémní. 22 pečovateli (75%) vyhledalo během studie psychiatrickou pomoc.

➤ Závěr

Péče o pacienty postižené demencí jakéhokoli typu je vždy velmi náročná. Pro pacienta je samozřejmě lepší, pokud může zůstat ve svém domácím prostředí. Zajištění potřebné péče rodinnými příslušníky i profesionálními pečovateli je tedy velmi žádoucí. Vzhledem k značné psychické zátěži pečujících je třeba vytvořit pro ně vhodné podmínky včetně psychologické a protistresové podpory.

Literatura

1. Eynon N, Jacques M, Seale K, et al. DNA Methylation Ageing Atlas Across 17 Human Tissues, preprint, Research Square, <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs.-718407/v1>. Posted 07 August, 2025.

2. Holmerová I, Rokosová M, Vaňková H. Kvalita péče o pacienty s demencí aneb co potřebují pacienti a jejich rodinní příslušníci. *Česká geriatrická revue*, 2006; 4(2): 77–83.
3. Kalvach P, Adam P, Vogner M. Alzheimerova nemoc. Aneb filozofické a sémantické nedorozumění. *Vesmír*, 2020; 99(1): 42–44.
4. Kučerová H. *Demence v kazuistikách*. Praha: Grada Publishing, 2006.
5. Macháčková K, Holmerová I, et al. Aktivní gerontologie aneb Jak stárnout dobře. Praha: Mladá fronta, 2019.
6. Rossiello F, Jurk D, Passos JF, di Fagagna FA. Telomere dysfunction in ageing and age-related diseases. *Nat Cell Biol*, 2012; 24(2):135–147.
7. Shaji KS, George RK, Prince MJ, Jacob KS. Behavioral symptoms and caregiver burden in dementia. *Indian Journal of Psychiatry*, 2009; 51(1): 45–49.
8. Zvěřová M. Vliv Alzheimerovy demence na psychosociální zdraví pečující osoby. *Čes a slov Psychiat*, 2015; 111(2): 59–63.

INZERCE

Kaleido

Při objednávce do konce dubna
13 měsíců za cenu 10!

Nejpoužívanější virtuální realita v sociální péči

aktivizace
a relaxace

trénink kognice
a jemné motoriky

školení personálu
ve VR bez lektora

Více informací na
www.kaleido.tours

Zefektivněte předávání informací prostřednictvím modulu Řízení organizace

I malá vylepšení každodenních procesů mohou ve výsledku přinést velké změny k lepšímu.

Rozšiřte Váš informační systém CYGNUS o modul Řízení organizace a digitalizujte s jeho pomocí každodenní agendu ve Vašem zařízení. Zbavíte se nadbytečného papírování, zefektivníte interní komunikaci, dosáhnete vyšší flexibility při schvalovacích procesech, a navíc uspoříte náklady na tisk.

Co vše umí modul Řízení organizace?

> Řízení dokumentů

SDílejte směrnice, metodiky, interní nařízení a další dokumenty vybraným zaměstnancům. U dokumentů lze přidávat přílohy, řídit jejich platnost a také zobrazit potvrzení o přečtení.

> Oznámení

Jednoduše a přehledně vytvářejte a odesílejte oznámení v rámci Vaší organizace. Příjemce Vám snadno potvrdí, že si oznámení přečetl.

> Schvalování dovolené a dalších výjimek

Zaměstnanci mají možnost odeslat žádost o dovolenou, propustku k lékaři nebo jinou výjimku přímo v CYGNUSu. Vedoucí pracovníci tyto žádosti snadno schválí elektronickou cestou.

> Schvalování docházky

Zaměstnanci v mobilním telefonu otevřou výkaz docházky za daný kalendářní měsíc a jediným kliknutím jej jednoduše schválí. Kdykoli, kdekoli.

> Hlášení závad údržbě

Jakýkoli zaměstnanec ve Vašem zařízení může prostřednictvím mobilního telefonu nahlásit provozní poruchu nebo technický problém pracovníkům údržby. Pořízení fotografie na místě navíc pomůže předejít nedorozuměním a usnadní řešení problému.

*Počítač nebo mobil? Na tom nezáleží.
S modulem Řízení organizace můžete pracovat,
ať jste kdekoli, i prostřednictvím webové aplikace
Mobilní CYGNUS.*

Digitalizujte!

Mějte přehled, zjednodušte si práci a zefektivněte Vaše každodenní procesy! Ozvěte se nám na **obchod@iresoft.cz** – pomůžeme Vám posunout předávání důležitých informací ve Vaší organizaci na vyšší úroveň.

stojíme při Váš

Test nevidomých: weby poskytovatelů sociálních služeb splňují přístupnost v průměru na 75 %

Web je často vstupní branou pro klienty a jejich rodiny. Velký test poskytovatelů sociálních služeb ale ukázal, že stránky jsou pro část uživatelů obtížně použitelné. Viníkem je nedostatečně zohledněná přístupnost.

■ **Text: Bc. Michaela Rabasová,**
manažerka komunikace, MasterDC

Přístupný web pohodlně obsluží i uživatele s hendikepem, kognitivním znevýhodněním nebo nižší digitální gramotností. Dobře se na nich orientují, mohou je ovládat pomocí klávesnice nebo specializovaných funkcí zabudovaných v operačním systému a prohlížeči.

V Česku platí povinnost **přístupnosti webových stránek** veřejného sektoru **od roku 2019** na základě zákona **č. 99/2019 Sb.**, který vychází ze směrnice Směrnice (EU) 2016/2102, a od **června 2025** se stejná pravidla vztahují i na vybrané soukromé subjekty. Cílem je zajistit, aby digitální služby byly dostupné i pro osoby se zdravotním postižením a další

znevýhodněné. Přínosem je rovný přístup k informacím, lepší uživatelská zkušenost a podpora digitální inkluze.

Na méně přístupných webech je pro uživatele obtížné najít informace či odeslat formulář, a proto často odcházejí jinač. Poskytovatelé sociálních služeb přitom hrají **klíčovou roli v podpoře lidí** v náročných životních situacích. Přístupný web na toto úsilí přirozeně navazuje a umožňuje, aby se lidé **dostali k pomoci co nejdříve**. Organizace s vysokou úrovní přístupnosti tak nejenže splňují legislativní požadavky, ale usnadňují orientaci uživatelům a **posilují své dobré jméno**.

➤ Stav přístupnosti v číslech

Skupina nevidomých auditorů pod vedením **Romana Kabelky, experta na přístupnost ve společnosti MasterDC**,

otestovala v listopadu 2025 weby 40 organizací doporučených **Asociací poskytovatelů sociálních služeb ČR (APSS)**. Hodnocení probíhalo dle mezinárodně uznávané metodiky WCAG 2.1 a zahrnovalo strukturu stránky, použitelnost prvků, srozumitelnost obsahu a vizuální faktory.

Sledované organizace byly v testu přístupnosti úspěšné v průměru na 75 %. Velmi dobré výsledky získaly v oblasti vzhledu. Častým problémem byla ale struktura – chybně vytvořená šablona, absence logické hierarchie nadpisů nebo sémantických značek prvků stránky. **Nejvyšší skóre 93 % však dokládá, že vysoká úroveň přístupnosti je dosažitelná.**

➤ Jak dosáhnout přístupnosti

Pro přístupnost jsou důležité **srozumitelný jazyk, alternativní popisky, přehledná navigace, označení prvků HTML značkami** a ověřování funkčnosti i na mobilu. Základní přehled o stavu přístupnosti si lze udělat pomocí automatizovaných nástrojů, které porovnávají kód se standardy **WCAG 2.1 AA a EN 301 549**.

Zvyšování přístupnosti je dlouhodobý proces vyžadující dialog, zkušenost i praktické testování. Odborníci se zrakovým postižením z MasterDC nabízejí konzultace, uživatelské testování i metodickou podporu organizacím, které chtějí svou přístupnost rozvíjet. Kontaktovat je lze na e-mailu **info@master.cz**. Kompletní výsledky studie jsou dostupné na **master.cz/pristupnost-apss**.

master.cz/pristupnost-apss

Na méně přístupných webech je pro uživatele obtížné najít informace či odeslat formulář, a proto často odcházejí jinač. Poskytovatelé sociálních služeb přitom hrají klíčovou roli v podpoře lidí v náročných životních situacích. Přístupný web na toto úsilí přirozeně navazuje a umožňuje, aby se lidé dostali k pomoci co nejdříve.

Dramaterapie – Tělesné postižení

Tělesné postižení lze charakterizovat jako dlouhodobý či trvalý stav, jenž se vyznačuje anatomickou, orgánovou nebo funkční poruchou, kterou již není možné léčbou zcela odstranit nebo alespoň výrazně zmírnit. V důsledku toho dochází k narušení obvyklého fungování člověka, redukcii jeho možností i životních příležitostí, omezení průběžnosti a zásahu do mnoha oblastí kvality života.

■ **Text: Mgr. et Mgr. Kristýna Hlaváčová,** školní psychologka, dramaterapeutka, učitelka, průvodkyně dětí i rodičů v lesním klubu, lektorka sebezkušenostních, vzdělávacích, zážitkových, adaptačních a stmelovacích kurzů pro děti, dospívající i dospělé

Do tělesných postižení patří jak skupina pohybových postižení, tak také postižení chronická. Jsou to obvykle nevyčísitelná onemocnění nebo dlouhodobě nepříznivé zdravotní stavy, které snižují kvalitu života nemocného, omezují výkonnost a odolnost vůči zátěži. Sekundárně mohou vést k omezení pohybových schopností, případně až k degenerativním změnám na nosném a hybném aparátu člověka.

Pohybové postižení je velmi častým problémem zejména u starších lidí, v dětství je mnohem vzácnější. Četnost výskytu stejně jako míra omezení a pravděpodobnost výskytu kombinovaného postižení souvisí s příčinou jeho vzniku. Pohybové postižení se může projevit v důsledku narušení mozgových funkcí, poruchy kostí a kloubů nebo poruchy svalstva.

➤ Dramaterapie u tělesně postižených klientů

Dramaterapie patří společně s muzikoterapií, arteterapií, tanečně-pohybovou terapií a dalšími mezi obory uměleckých terapií a můžeme ji definovat jako záměrné a systematické využití dramatického procesu k dosažení psychologického růstu a změny. Prostředky jsou odvozeny z divadla, cíle pocházejí z psychoterapie. Obecně můžeme hovořit o podpoře sociální interakce, uvolnění, zvládání emocí, změně nekonstruktivních způsobů chování, rozvoji spontaneity, představivosti a koncentrace, sebezpoznání a přijetí vlastních omezení a možností, posílení sebeúcty apod. Konkrétně jsou cíle vždy stanoveny na základě obtíží jednotlivých klientů.

Tělesné postižení se navenek projevuje především omezením pohybových schopností, narušením obvyklých pohybových vzorců či koordinace, ale objevují se i další sekundární specifika.

Tělesně postižené osoby bývají zvýšeně závislé na technických pomůckách a pomoci ostatních lidí, mohou být ohroženy citovou, podnětovou i činnostní deprivací, obtížemi při procesu osamostatňování,

poruchami sebepojetí spojenými s emoční labilitou a neadekvátním prožíváním. U tělesně postižených osob se mohou vyskytnout nedostatečně rozvinuté sociální dovednosti, což může působit obtíže v navazování mezilidských kontaktů a vztahů. Může se vyskytnout i komunikační bariéra, oslabení vůle či motivace k sociální adaptaci.

Tělesné postižení můžeme chápat jako dlouhodobě zatěžující situaci, která zvyšuje úroveň stresu, zhoršuje běžné každodenní situace a způsobuje množství vnitřních konfliktů, které se mohou zdát neřešitelné. Velmi důležitou roli zde hraje přijetí vlastního postižení. Pokud je tělesné postižení vrozené, probíhá celý vývoj jedince ve ztížených podmínkách.

Při dostatečné podpoře však může dojít k autentickému získávání potřebných zkušeností, osvojování dovedností, vytváření reálných očekávání a zvládání adekvátních sociálních rolí, k adaptaci na reálnou situaci, přijetí a nalezení vlastní cesty k seberealizaci.

V případě získaného postižení se jedná nejprve o vyrovnávání se se změnou a až poté o vývoj ve ztížených podmínkách. Změna bývá náhlá, chybí zde možnost postupné adaptace a postižení tak představuje velký zásah do kvality života. Může dojít ke zhroucení dosavadních jistot, představ, plánů i očekávání. V procesu vyrovnávání se se získaným postižením vždy záleží na osobnosti tělesně postiženého člověka, jeho zázemí a podpoře, závažnosti stavu, perspektivách a schopnosti adaptace.

Cílem dramaterapie u tělesně postižených klientů je celkový rozvoj osobnosti, využití osvojených schopností a dovedností a získání nových zkušeností. Zaměřujeme se na prožití pocitu úspěchu a seberealizace. Důležité je respektování individuálních zvláštností a omezení, aktuálních schopností, možností a potřeb klientů. Techniky je nutné vždy přizpůsobit tak, aby je daný jedinec zvládl a byl motivován k další činnosti.

➤ Představení jako cesta k sebezpoznání

V dramaterapii využíváme celou řadu různých technik, které vybíráme na základě potřeb skupiny a také toho, v jaké fázi dramaterapeutického procesu se nacházíme. V úvodní fázi je hlavním cílem navá-

zání vztahů ve skupině a vytvoření bezpečného prostředí, navození důvěry. V dalších fázích podporujeme klienty, aby co nejvíce rozšířili svůj repertoár rolí a takto získané nové zkušenosti postupně integrovali do běžného života. V závěru celého procesu se věnujeme uzavírání a oslavě toho, co jsme se naučili a změnili. Většina technik je orientovaná na proces psychologické změny a růstu.

Unikátní metodou, která vynáší dramaterapeutický proces z bezpečného prostředí uzavřené skupiny na jeviště, před diváky, je tzv. sebeobjevující či sebepoznávací představení. Skupina neherců zde postupně vytváří divadelní představení včetně jeho prezentace před diváky. Tuto metodu používá ve své práci např. novozélandská umělecká terapeutka Marion Gordon-Flower, která s klienty kombinuje vizuální umění, hudbu, prvky dramatu i tance.

Metodu sebepoznávacího představení využila i v dramaterapii se skupinou devíti mužů s různými typy tělesného i kombinovaného postižení. Někteří z klientů nebyli kvůli dysartrii či kognitivním poruchám schopni verbálního dialogu, komunikace však probíhala prostřednictvím očních pohybů či výrazu tváře. Klíčovou roli v celém tvůrčím procesu hrál také podpůrný personál, který znal jednotlivé klienty, jejich zázemí a historii a napomáhal tak plynulé komunikaci mezi jednotlivými členy. Podpůrní pracovníci pomáhali i s mobilitou klientů, převlékáním kostýmů, případně se stali hlasem postav neverbálních klientů.

Klienti nejprve vytvořili své postavy pomocí archetypálních karet. Každý si vybral dvě karty a na základě jejich charakteristik vytvořil vlastní postavu do společného příběhu. Vizuální aspekt role prostřednictvím výběru kostýmů a rekvizit probíhal odděleně, pojmenování postav a tvorba příběhu byly společnou prací celé skupiny, která po-

stupně zkoušela a testovala jednotlivé scény, až došlo k úplné shodě.

Terapeutický význam příběhu spočíval v tom, že muži měli možnost prostřednictvím svých postav a rolí, které se v příběhu rozvíjely, prozkoumat různá témata. Dokázali se ztotožnit s tím, že jsou významnou postavou ve své komunitě, vztahovali se ke každodenním aspektům lidského bytí, které jsou pro ně vlivem postižení méně dostupné. Příběh jim poskytl příležitost zažít, jaké by to bylo zastávat různé pozice a prozkoumat sociální dynamiku, která plynula z interakcí mezi jednotlivými rolemi. Skupina ohodnotila celý proces i výsledné video jako velmi uspokojivé a nabyté dovednosti využila při tvorbě druhého příběhu, který byl na závěr uveden před diváky na jevišti.

V druhém příběhu klienti ještě více rozšířili svůj repertoár rolí a množství zkušeností, v nových postavách byl patrný větší pocit sebevědomí, větší dávka dobrodružství a také humoru. Klienti zkoumali své role více do hloubky a zabývali se ve větší míře stinnými stránkami postav a ušlechtilějšími aspekty lidstva. Závěrečné vystoupení poskytlo skupině obrovský pocit úspěchu, který potvrdil významnost a hodnotu jednotlivých členů, což ve svém běžném životě vlivem postižení doposud zažívali jen zřídka.

» Dramaterapie v domovech pro seniory

Jak již bylo řečeno výše, největší skupinou, která se potýká s tělesným postižením, je populace starších lidí. Ve věku nad 60 let trpí nemocemi pohybového aparátu více než 40 % seniorů. V izraelském městě Qom byla v roce 2023 provedena studie, které se zúčastnilo 30 žen z tamních domovů seniorů. Cílem experimentu bylo ověřit účinky dramaterapie u starších žen na jejich pocit štěstí a očekávanou délku života.

Z důvodu tělesného postižení a duševních poruch bývají tyto ženy často vystaveny pocitu osamělosti, izolace a také závislosti na ostatních lidech, což vede právě ke snížení jejich subjektivního pocitu štěstí a předpokládané délky života.

Ženy ve věku 65 až 80 let byly v rámci studie rozděleny do dvou skupin – experimentální a kontrolní. Experimentální skupina absolvovala osm devadesátiminutových dramaterapeutických sezení, kontrolní skupina nepodstoupila žádnou intervenci. V rámci dramaterapeutického procesu byly využity techniky zaměřené na posílení pozitivních a snížení negativních emocí, navazování a prohlubování vztahů a sebevyjádření. Negativní emoce a zážitky byly zpracovávány prostřednictvím pantomimy, hraní rolí a personalizace.

V rámci studie byly potvrzeny obě výzkumné hypotézy se závěrem, že dramaterapie má pozitivní vliv na zvýšení pocitu štěstí a předpokládané délky života klientů. Na základě těchto výsledků byla dramaterapie shledána jako velmi vhodná metoda k práci s klienty v domovech seniorů.

Dramaterapie dokáže naplnit cíle velmi široké klientely, neboť nabízí rozmanité prostředky, které lze všemožně upravovat a přizpůsobovat.

Z výše popsaného je patrné, že je vhodná i pro klienty s různými formami tělesného postižení. Pokud postupujeme vnímavě a citlivě, může být pro klienty vystoupení z komfortní zóny a množství korektivních zkušeností, které dramaterapie zprostředkovává, v jejich rozvoji klíčové.

Použitá literatura:

- BUŘVALOVÁ, D., REITMAYEROVÁ, E. *Tělesné postižení. Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí, 2007.*
- EMUNAH, R. *Acting for real: Drama Therapy Proces, Technique and Performance. 2. vyd. New York: Routledge, 2020.*
- LANDY, R. J. *The future of drama therapy. The Arts in Psychotherapy. 2006, Volume 33, Issue 2.*
- MAJZLANOVÁ, K. *Dramatoterapia ako forma liečebnopedagogickej pomoci u osôb so znevýhodnením. Praha: Togga, 2023.*
- NOVOSAD, L. *Tělesné postižení jako fenomén i životní realita. Praha: Portál, 2011.*
- PIPEKOVÁ, J., VÍTKOVÁ, M. *Terapie ve speciálně pedagogické péči. Brno: Paido, 2001.*
- PUGNEROVÁ, M., KONEČNÝ, J. *Patopsychologie se zaměřením na psychologii handicapu. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012.*
- VÁGNEROVÁ, M. *Současná psychopatologie pro pomáhající profese. Praha: Portál, 2014.*

UNIKÁTNÍ SEMINÁŘ

Lektor:
Mgr. Marcela Hauke
lektor, konzultant,
metodik,
supervizor

Kapacita:
25 osob

Skryté formy násilí na seniorech zejména v domácím prostředí a role sociálních služeb

Akreditace: A2025/1170-SP/PC/VP/PP

Kurz je určen **terénním pracovníkům** sociálních služeb, kteří pracují s křehkými seniory v domácím prostředí. Zaměřuje se na **rozpoznání skrytých forem násilí, zanedbávání a zneužívání** – zejména na těch opakovaných, postupně se stupňujících a navenek skrývaných, kde role **oběti a agresora zůstávají neměnné**.

Účastníci se naučí včas **vyhodnotit riziko**, hledat rovnováhu mezi respektem k důstojnosti klienta a nutností **zajistit jeho bezpečí** a orientovat se v **eticky náročných situacích**. Součástí je také přehled právních povinností, možnosti týmové spolupráce a **praktické nástroje** pro komunikaci s klientem i jeho rodinou.

Seminář propojuje teorii s praxí prostřednictvím kazuistik, pracovních listů a sdílení zkušeností. Cílem je posílit bezpečí seniorů, aniž by byla oslabena jejich autonomie a osobní prostor.

Mgr. Marcela Hauke

Dlouhodobě propojuje metodiku, praxi a podporu týmů tak, aby měla skutečný dopad na kvalitu služby. Nabízí externí metodickou, konzultační a supervizní podporu zejména pečovatelským službám a pobytovým službám sociální péče, které hledají praktickou a dostupnou metodickou oporu.

Více informací na www.institutvzdelavani.cz nebo webových stránkách marcela.hauke.cz.

Nejlepší pečovatelky a pečovatelé roku 2025

převzaly ocenění na Novoměstské radnici

Atmosféra Novoměstské radnice v Praze se na konci ledna již tradičně nesla v duchu slavnostního předávání ocenění nejlepším pečovatelkám, pečovatelům a sociálním pracovnícům a pracovníkům. Tentokrát si ocenění Národní ceny sociálních služeb – Pečovatel/ka roku 2025 odneslo 23 profesionálů v jednotlivých kategoriích za svou obětavost, empatii a mimořádnou profesionalitu při poskytování sociálních služeb. Slavnostní ceremoniál uspořádaly Asociace poskytovatelů sociálních služeb (APSS ČR) a Diakonie ČCE pod záštitou manželky prezidenta republiky Evy Pavlové a Ministerstva práce a sociálních věcí.

■ **Text: Ing. Petra Cibulková,**
šéfredaktorka

Hosty přivítal ministr práce a sociálních věcí Aleš Juchelka, který neopomněl poděkovat všem, kteří pracují v sektoru sociálních služeb, a vyzdvihl potřebnost této profese v příštích letech. Úvodního slova se následně ujala také Alexandra Udženija, náměstkyně primátora hlavního města Prahy pro oblast sociálních věcí, bydlení a zdravotnictví, Jiří Horecký, prezident APSS ČR, a Taťána Kuchařová, zakladatelka Nadace Krása pomoci a patronka Ceny veřejnosti. Slavnostním předáváním ocenění provázeli již tradičně moderátor Aleš Cibulka a patronka akce herečka Ilona Svobodová.

Celostátní soutěž a ocenění Národní cena – Pečovatel/ka roku pomáhá zviditelnit náročnou a často nedoceněnou práci lidí v sociálních službách. Jak uvedl Jiří Horecký: „Ocenění motivuje pracovníky, posiluje jejich profesní hrdost a ukazuje veřejnosti hodnotu jejich každodenní péče o druhé. Zároveň přispívá k větší společenské prestiži těchto profesí a podporuje zájem o práci v této důležité oblasti.“ S tím souhlasí i Hana Sklenářová, ředitelka Diakonie ČCE, a doplňuje: „Stále

platí, že chceme vyslovit dík náročnému – a pro společnost mnohdy neviditelnému – zaměstnání pomáhajících profesí. Lidé, kteří v nich pracují, jsou opravdovými hrdinkami a hrdiny našeho času, protože věnují své srdce a energii druhým. Nejde však jen o empatii. Druhým pilířem jejich povolání jsou kvalita a profesionalita práce ve prospěch klientů, které si zaslouží stejně veliké ocenění.“

Na jednotlivá ocenění jsou každoročně navrhováni mimořádní, obětaví a zodpovědní pracovníci a pracovníce sociálních služeb. Nominace do Národní ceny zasílali za svoji favoritku či favorita samotní uživatelé služeb, rodiny a přátelé klientů nebo také spolupracovníci nominovaných. Finalisty a vítěze každé z pěti kategorií vybírá každoročně komise složená z odborníků ze sociální oblasti.

APSS ČR realizovala na konci roku 2025¹ v pořadí již třetí dotazníkové šetření, jehož cílem bylo zjistit aktuální nedostatek zaměstnanců v sociálních službách v České republice. Průzkum potvrdil zjištění z předchozích let, že nedostatek pracovníků zůstává dlouhodobým problémem, a to pro více než polovinu respondentů, přičemž v posledním roce podíl organizací hlásících nedostatek opět vzrostl.

» Ocenění Národní ceny sociálních služeb za rok 2025²

Kategorie Pracovník v sociálních službách – pobytové služby

- Vratislav Kytlica
Sociální služby Uherské Hradiště
- Simona Hrzibková
Česká provincie Kongregace
Dcer Božské Lásky
- Miroslava Kunčarová
Diakonie ČCE – středisko v Sobotině
- Teřana Prokípčyn
Domov pro seniory Chodov
- Marcela Schlosserová
Sestřičky

»»» 18

¹ Výsledky dotazníkového šetření jsou dostupné na webu APSS ČR v sekci Vydáváme → Dotazníková šetření a průzkumy.

² Hlavní ocenění jednotlivých kategorií jsou zvýrazněni.

««« 17

Kategorie Pracovník v sociálních službách – ambulantní služby

- Hana Lajnerová
Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady
- Lenka Kněžiková
Charita Český Těšín
- Marcela Langhansová
Denní centrum pro seniory JIZERA
- Monika Lerichová
Diakonie ČCE – středisko Střední Čechy
- Iveta Poledníková
Sociální služby Karviná

Kategorie Pracovník v sociálních službách – terénní služby

- Eva Juříčková
Letokruhy
- Ivana Horáková
Město Třemošnice
- Daniela Rozsypalová
Maltéžská pomoc
- Petr Loukota
Diakonie ČCE – středisko v Brně
- Jaroslava Kotvová
Město Radnice

Kategorie Sociální pracovník

- Jitka Rýznarová
Diakonie ČCE – středisko v Ostravě
- Alena Czernínová
Sírius
- Kamila Labudková
Sociální služby města Havířova
- Pavlína Nachtmannová
Diakonie ČCE – Středisko sociální pomoci v Mostě
- Ondřej Syrový
Pečovatelská služba Praha 3

Manažer/ka sociálních služeb

- Ludmila Tomešová
Pečovatelská služba Praha 3
- Kateřina Valová
Medela – péče o seniory
- Aneta Plečková
Sírius

Cena veřejnosti

- Ivana Horáková
Město Třemošnice

Gratulujeme všem oceněným, děkujeme partnerům za to, že pomáhají každoročně s přípravou soutěže, a těšíme se na nominace pracovníků, kteří si to zaslouží, do dalšího ročníku Národní ceny sociálních služeb – Pečovatel/ky roku 2026.

Partnery ocenění jsou společnosti HARTMANN-RICO, IRESOFT, AG FOODS a Ámos visions.

► Ti nejlepší z nejlepších aneb Z došlých nominací

Vratislav Kytlica

Sociální služby Uherské Hradiště

Vratislav Kytlica dlouhodobě pracuje s lidmi s poruchami autistického spektra (PAS) a náročným chováním a patří k nejzkušenějším odborníkům v týmu. Absolvoval specializovaná školení v NAUTIS, věnuje se tématu sexuality osob s postižením a působí jako sexuální důvěrník. Klienty podporuje jako partnery — vede je k samostatnosti a při problémovém chování hledá příčiny v prostředí služby, ne v člověku.

Je empatický, trpělivý a kreativní v hledání řešení. Umí pracovat s nepohodou klientů a nabízí i praktické techniky, například relaxační jízdy autem. Tvoří také alternativní komunikační pomůcky. Během covidového nouzového stavu dokonce poskytl klientům svůj pozemek, aby měli prostor pro nezbytné aktivity. V týmu je respektovanou oporou a mentorem. Naslouchá, diskutuje, umí sjednocovat přístup pracovníků a předává zkušenosti nováčkům. Jeho práce pomohla stabilizovat život několika klientů, včetně muže, který díky němu od roku 2018 nepotřeboval psychiatrickou hospitalizaci.

Stále se vzdělává, využívá supervize a dbá na vlastní psychohygienu. Silu čerpá z času stráveného s rodinou a z přírody. Jeho přístup výrazně zvyšuje kvalitu života lidí s PAS.

Hana Lajnerová

Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady

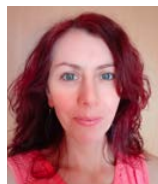
Hana Lajnerová se dlouhodobě věnuje práci v sociálních službách, kde uplatňuje i své původní zdravotnické vzdělání – je vystudovaná zdravotní sestra. Profesní dráhu zasvětila péči o seniory, které podporuje již více než 30 let. Už sedmým rokem vede denní stacionář v Lysé nad Labem, kde propojuje zdravotní a sociální péči tak, aby byla pro klienty co nejbezpečnější a nejpřínosnější. Je známá empatickým, klidným a profesionálním přístupem, díky kterému se daří vytvářet příjemnou atmosféru pro klienty i celý tým. Několikrát její rychlá re-

Alena Czerninová

Aneta Plečková

Daniela Rozsypalová

Hana Lajnerová

Jitka Rýznarová

Ludmila Tomešová

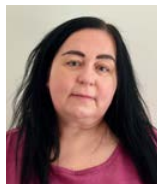
Marcela Schlosserová

Monika Lerichová

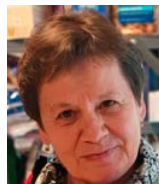
Ondřej Syrový

Simona Hrzibková

Vratislav Kytlica

Eva Juříčková

Ivana Horáková

Iveta Poledníková

Jaroslava Kotvová

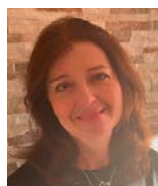
Kamila Labudková

Kateřina Valová

Lenka Kněžíková

Marcela Langhansová

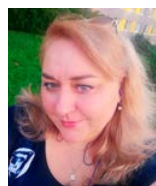
Miroslava Kunčarová

Pavlína Nachtmanová

Petr Loukota

Teřana Prokřepčyn

akce a odborné znalosti přispěly k záchraně života klientů.

Hana dlouhodobě pracuje na zvyšování kvality stacionáře – připravuje pestré kulturní, volnočasové i mezigenerační programy, mimo jiné projekt „Pošlete vzkaz přiběhem“. Pro klienty a jejich rodiny vytvořila vlastní zpravodaj zachycující dění v zařízení. Rodinám pravidelně a otevřeně předává informace o péči a potřebách jejich blízkých, což posiluje důvěru i pocit jistoty.

Je také silnou oporou týmu. Podporuje společné cíle, předává mladším kolegům zkušenosti a pomáhá vytvářet otevřenou a spolupracující atmosféru. Zároveň dokáže nastavovat zdravé hranice péče a respektovat limity klientů i své vlastní, což jí umožňuje dlouhodobě poskytovat kvalitní a vyváženou podporu. Její práce byla oceněna i v celostátní soutěži Šikovné ruce našich seniorů.

Eva Juříčková

Letokruhy

Eva Juříčková je od roku 2008 pevnou oporou Pečovatelské služby Letokruhy. Její přítomnost přináší klid a jistotu klientům i kolegům. Nezůstává u splněných úkolů – všímá si drobných změn, potřeb i jemných signálů, které druhým uniknou. Klienta vždy vnímá jako celek a s laskavostí dokáže odhadnout, co skutečně potřebuje. Pravidelně se vzdělává, zejména v péči o lidi s demencí. Provádí testy paměti, hodnotí rizika a navrhuje praktická řešení pro klienty i jejich blízké. Její komunikace s rodinami je citlivá a otevřená – dokáže pojmenovat problém a zároveň nabídnout jasnou a bezpečnou cestu, díky které se rodiny cítí být součástí péče.

V týmu je vzorem spolehlivosti a nezištnosti. I po odchodu do důchodu dál vypo-

máhá a plánuje svůj čas tak, aby nenarušila chod služby. Zná své limity, umí požádat o pomoc a díky tomu si udržuje dlouhodobou rovnováhu. Pečovatelská služba je pro ni skutečné poslání, a právě proto věříme, že ocenění Pečovatelka roku 2025 patří právě jí.

Jitka Rýznarová

Diakonie ČCE – středisko v Ostravě

Jitka Rýznarová je nejen vedoucí a sociální pracovníce, ale především je srdcem tří sociálních služeb – denního a týdenního stacionáře a odlehčovací služby Domovinky pro seniory. Její profesní role však zdaleka nekončí u organizace a vedení. Je nejen organizátorkou, ale i srdcem celého zařízení – přináší nové nápady, energii a silný lidský přístup. Sama vytvořila a vede dvě klíčové aktivity: svépomocnou skupinku Chvilky sdílení, která propojuje rodinné pečující s odborníky, a Zážitkově-vzdělávací dopoledne pro žáky, díky nimž děti lépe rozumějí světu seniorů a významu úcty ke stáří.

Každého uživatele zná osobně, vítá ho s úsměvem a často přijme i ty, kteří byli jinde odmítnuti. Stejnou péči věnuje i svému týmu – poskytuje podporu, organizuje teambuildingy a vytváří otevřené a přátelské pracovní prostředí. Její nadšení pro Domovinku je nakažlivé, ale zároveň si hluboce váží důstojnosti každého člověka.

I přes těžkou osobní zkoušku zůstává Jitka profesionální, laskavá a silná. Je příkladem sociální pracovníce, která spojuje odbornost, lidskost a pokoru – a člověka, na kterého je vždy spolehnouti.

»»» 20

Vítězové národní ceny Pečovatelka roku 2025

»»» 19

Ludmila Tomešová

Pečovatelská služba Praha 3

Ludmila Tomešová je nominována na ocenění Manažerka roku pro své vizionářské vedení a neochvějnou oddanost sociálním službám. Dokazuje, že profesionalita může jít ruku v ruce s lidskostí, a svým přístupem přináší prospěch jak klientům, tak zaměstnancům. Klientům věnuje mimořádnou pozornost – aktivně se zapojuje do komunitního života, organizuje společenské akce a osobně naslouchá jejich

potřebám. Díky tomu vytváří prostředí důvěry a respektu, v němž se lidé cítí jako plnohodnotní členové komunity, nikoli jen příjemci péče.

Stejně inspirativní je její práce s týmem. Uvědomuje si, že kvalitní péče stojí na motivovaných zaměstnancích, proto podporuje jejich rozvoj, dbá na spravedlivé odměňování a buduje přátelské, ale profesionální pracovní prostředí. Svým transparentním, empatickým a moderním stylem vedení představuje příklad lídra, který dokáže měnit organizaci i širší komunitu k lepšímu.

Ivana Horáková

Město Třemošnice

Ivana Horáková pracuje v pečovatelské službě už 22 let a z člověka s velkým srdcem se stala zkušená profesionálka s mimořádnou empatií, trpělivostí a individuálním přístupem. Postupně přešla od přepečovávání k podpoře samostatnosti klientů a dobře zvládnutému individuálnímu plánování. Nebojí se náročné péče – zvládala situace od péče o umírající až po práci s klienty s těžkými diagnózami či bez přístřeší.

Pro kolegyně je přirozenou oporou, vzorem i „učitelkou“, dokáže zastoupit chybějící pracovníky a zároveň se u klientů plně přizpůsobit jejich tempu. Její klid a laskavost pomáhají držet tým pohromadě a vytvářet pozitivní atmosféru. Velký dopad měla i na mladší generaci – praktikantku, kterou vedla od šestnácti let, motivovala ke studiu oboru a k práci v sociálních službách.

Ivana připravuje aktivizační programy, na společných akcích často klienty baví, a díky svému přístupu patří mezi nejvyhledávanější pracovnice. Zná své možnosti, má dobře nastavené hranice a i po letech si udržuje chuť pomáhat. Podle kolegyně by si ocenění rozhodně zasloužila – její práce i lidskost jsou skutečně výjimečné.

„Klient by neměl být jen příjemcem služby, ale partnerem, jehož hlas má váhu,“

říká Ludmila Tomešová, oceněná Manažerka sociálních služeb

Ludmila Tomešová získala ocenění Manažerka sociálních služeb, a to i díky osobnímu přístupu ke klientům i zaměstnancům. Svým jedinečným stylem vedení posouvá Pečovatelskou službu Praha 3 k lepšímu.

■ **Text: Mgr. Ivana Vlnová,**
zástupkyně šéfredaktorky

1. Jaké máte dojmy z ocenění Národní cenou sociálních služeb v kategorii Manažer/ka sociálních služeb?

Nejprve bych chtěla ještě jednou poděkovat za toto ocenění. Vnímám ho totiž nejen jako osobní ocenění, ale především jako ohodnocení práce celé naší organizace a všech lidí, kteří v ní denně odvádějí náročnou a často navenek neviditelnou práci. Manažer sociální služby by bez svého týmu nebyl ničím – právě lidé v přímé péči dávají sociálním službám jejich

skutečný smysl a hodnotu. Toto ocenění je pro mě potvrzením, že směr, kterým se společně ubíráme, má smysl. Zároveň ho беру jako závazek pokračovat v práci s pokorou, odpovědností a respektem ke klientům i zaměstnancům. Jen jako tým můžeme vytvářet kvalitní sociální službu, jen jako tým můžeme být skutečnou oporou, podporou a pomocí pro naše klienty v jejich často velmi složitých životních situacích.

2. Čtvrtým rokem vedete Pečovatelskou službu Praha 3. Chtěla jste vždy pracovat v sociální sféře?

Vystudovala jsem střední pedagogickou školu a poté jsem učila v mateřské škole. Byla to vlastně realizace mého dětského snu. Děti mi ale ve škole postupně připadaly „až příliš hodné“ a zároveň jsem se setkávala i s těžkými případy ohrožených dětí. To mne přivedlo k rozhodnutí dál studovat sociální pedagogiku.

Následně jsem zhruba dva roky pracovala v azylovém domě pro týrané, zneužívané a zanedbávané děti. Pak přišel, trochu shodou náhod, zlom v cílové skupině mých klientů a já se na více než dvacet let ocitla v oblasti řešení problematiky bezdomovectví v hlavním městě Praze. Bylo to v době, kdy se tyto služby teprve formovaly, vznikaly nové koncepce a vize do budoucna. Pro mne to bylo velmi intenzivní a formující období.

Tato práce byla úzce propojena s poznáváním systému financování sociálních služeb, jejich fungování v širším kontextu i s vlivem politického prostředí. Potřeba porozumět těmto souvislostem mě přivedla k dalšímu studiu, přímo v oboru sociální práce. Vždy jsem ale zůstávala nohama na zemi – nejvíce se člověk stejně naučí při přímé práci s klienty.

Měla jsem většinou velké štěstí na své nadřízené, kteří mi dávali důvěru a prostor. Nechávali mi volnou ruku a podporovali i někdy možná bláznivé nápady, které se ale často podařilo převést do praxe. I to pro mne byla velká škola.

Na začátku roku 2022 jsem po dlouhé době udělala další změnu a nastoupila do Pečovatelské služby Praha 3 jako ředitelka. Praha 3 je mým bydlištěm, takže to pro mě nebyl jen profesní krok, ale i osobní rozhodnutí. Naši klienti jsou moji sousedé a součást komunity, ve které sama žiji. Právě to mi dává hluboký smysl.

3. Na ocenění vás nominovali Tatjana Mojdlová a kolektiv. Zmiňovali vaši schopnost vizionářsky vést organizaci a také proklientský přístup. Jaká je vaše vize, jak by mohlo vypadat poskytování sociálních služeb v budoucnu? Kde vidíte prostor pro rozvoj/zlepšení služeb?

Myslím, že při nominaci sehrála roli především snaha vést organizaci s důrazem na lidskost a klientský přístup, aniž by se zapomínalo na systém, pravidla a odpovědnost. Věřím v to, že kvalitní sociální služba musí stát na důvěře, a to jak mezi zaměstnanci, tak směrem ke klientům. Snažím se vytvářet prostředí, kde se lidé nebojí říkat svůj názor, přicházet s nápady a zároveň nést odpovědnost za svou práci.

Moje vize do budoucna je poskytovat sociální služby, které budou dostupné, srozumitelné a důstojné. Služby, které se přizpůsobují potřebám klientů, a ne naopak. Klient by neměl být jen příjemcem služby, ale partnerem, jehož hlas má váhu a jehož životní situace je respektována v celé její šíři.

Velký prostor pro rozvoj vidím především v propojování služeb, lepší spolupráci mezi jednotlivými aktéry a v posilování terénních forem práce. Současně považuji za klíčové pečovat o zaměstnance, o jejich vzdělávání, podporu a pracovní podmínky. Jen spokojený a stabilní tým může dlouhodobě poskytovat kvalitní a citlivou péči.

Do budoucna bych si moc přála, aby sociální služby nebyly vnímány jako poslední příležitost, ale jako přirozená součást komunity, která pomáhá lidem zvládat obtížné životní situace s respektem a bez zbytečné stigmatizace.

4. Je něco, na co byste se přímo ve vaší organizaci do budoucna ráda zaměřila?

V naší organizaci jsme za poslední čtyři roky zvládli náročný proces transformace pečovatelské služby a také realizovali projekt na podporu neformálních pečujících. Tyto zkušenosti nám ukázaly, jak důležité je flexibilně reagovat na měnící se potřeby klientů a podporovat nejen příjemce služby, ale i jejich rodiny a blízké.

Nyní připravujeme nový projekt zaměřený na oblast sociálně-zdravotního pomezí, který má propojit sociální a zdravotní služby tak, aby klienti dostávali komplexní podporu tam, kde je to nejvíce potřeba. Věřím, že službu je možné dále rozvíjet nejen v oblasti péče, ale i v podpoře komunity a prevenci zátěže pro pečující. Mojí vizí je pokračovat ve směřování k moderní, odborné, kvalitní a zároveň lidské službě, která reaguje na aktuální potřeby klientů a podporuje jejich samostatnost i důstojný život.

5. Při nominaci bylo také zmíněno, že jdete naproti inovativním metodám. Jaká inovace se vám dosud nejvíce osvědčila? A jaké inovace teprve plánujete zavést?

Inovace v sociálních službách pro mne nejsou o velkých revolucích, ale spíše o odvaze vystoupit ze zaběhnutých kolejí a nebát se věci dělat jinak. Manažer podle mě vždy stojí před volbou ze dvou možných cest. Ta první je klidná a pohodlná, je bez větších výkyvů a rizik a bez narušení zažitých stereotypů. Druhá cesta je náročnější, plná pochybností, hledání a někdy i konfliktů, ale také je to cesta, která dává prostor pro skutečný rozvoj.

Pokud sociální služba funguje dlouhodobě v určitém samospádu, je to sice na-

oko bezpečné, ale zároveň hrozí stagnace. Klienti pak dostávají stále stejnou podporu, zaměstnanci se uzavírají do zaběhnutých zvyklostí a časem se vytrácí smysl i motivace. Právě proto považuji za důležité inovace. Ne proto, aby byly veřejně vidět, ale aby služba zůstala živá a reagovala na skutečné potřeby lidí.

Nejvíce se mi dosud osvědčily inovace vycházející přímo z praxe a z potřeb klientů i zaměstnanců. Často nejde o nic složitějšího, jde spíše o změnu přístupu, větší důraz na individuální práci, otevřenější komunikaci nebo hledání nových forem spolupráce. Velký smysl vidím také v posilování autonomie pracovníků a v tom, že mají prostor přicházet s vlastními nápady a převádět je do reality.

Do budoucna bych ráda pokračovala v rozvoji služeb, které budou více propojené s komunitou, budou flexibilnější a otevřenější změnám. Vím, že tato cesta není jednoduchá a je plná rizik, nejistoty a omylů. Také ale věřím, že právě tato druhá, těžší cesta přináší posun, naději a možnost vytvářet sociální služby, které budou mít smysl i pro budoucí generace.

6. Vedete tým téměř 70 lidí, a jak jste uvedla při nominaci, chcete po svých zaměstnancích hodně těžké práce za relativně málo peněz. Jak k zaměstnancům přistupujete, jak je motivujete?

Vést tým 70 lidí v oboru, který je dlouhodobě finančně podhodnocený, je skutečně náročné. O to důležitější je pro mne pracovat s jinými zdroji motivace než jen s penězi. Snažím se vytvářet prostředí založené na důvěře, respektu a otevřené komunikaci. Zaměstnancům se snažím dávat prostor, aby vyjadřovali svůj názor, přicházeli s nápady a podíleli se na směřování služby. Vědomí, že jejich práce má smysl a reálný dopad na životy klientů, je podle mne jedním z nejsilnějších motivačních faktorů.

Navíc i malé věci, jako je ocenění dobře odvedené práce nebo lidský přístup v náročných situacích, mají velký význam. Ohromnou moc má i obyčejné slůvko „děkuji“. Někdy mě až šokuje, jak lidé nejsou zvyklí, že od svého šéfa slyší obyčejné poděkování za svou práci.

Věřím, že lidé v sociálních službách neuznávají prioritně kvůli penězům, ale kvůli hodnotám, vztahům a pocitu sounáležitosti. Mojí rolí je pak tyto hodnoty chránit, posilovat a vytvářet takové podmínky, aby zaměstnanci cítili, že jejich práce má cenu a že v ní nejsou sami.

7. Je pro vás důležité udržovat a rozvíjet komunitní život klientů. Jaké kroky v tomto směru podnikáte?

Velký prostor pro rozvoj vidím především v propojování služeb, lepší spolupráci mezi jednotlivými aktéry a v posilování terénních forem práce. Současně považuji za klíčové pečovat o zaměstnance, o jejich vzdělávání, podporu a pracovní podmínky. Jen spokojený a stabilní tým může dlouhodobě poskytovat kvalitní a citlivou péči.

«Součástí naší práce není jen poskytovat péči, ale také aktivně budovat komunitu. Tu chápeme jako přirozené spojení všech generací, a to bez ohledu na věk, zdravotní stav či sociální status. Máme vlastní klub seniorů, který ale nevnímáme jako uzavřený prostor pouze pro starší lidi. Naopak zde pořádáme aktivity jak pro seniory, tak i mezigenerační akce, které propojují různé věkové skupiny. Dlouhodobě se zapojujeme do spolupráce se školami, přičemž vznikají společné aktivity seniorů a dětí. Tato setkání považuji za mimořádně cenná. Senioři do nich přinášejí zkušenosti, klid a životní příběhy, děti zase energii a přirozenou otevřenost. Vznikají tak vztahy, které pomáhají bourat bariéry, stereotypy i obavy z odlišnosti.

Naše služby i komunitní aktivity se snažíme nastavovat tak, aby byly otevřené všem. Věříme, že sociální služby mají být místem setkávání, porozumění a sounáležitosti, nikoli oddělování. Právě mezigenerační a inkluzivní přístup chápeme jako základ zdravé a funkční komunity.

8. Jaké vlastnosti by podle vás měl mít člověk, který zastává pozici ředitele organizace poskytující sociální služby?

Ředitel organizace poskytující sociální služby by měl být především člověk. Člověk, který si zachovává lidskost, empatii a respekt, a to jak ke klientům, tak i k zaměstnancům. Funkce, tituly a tabulky nemohou nikdy nahradit schopnost naslouchat, vnímat souvislosti a vidět za čísly konkrétní lidské příběhy.

Nezbytná je u ředitele také odvaha nést odpovědnost a dělat rozhodnutí, která nejsou vždy jednoduchá nebo populární. Musí však také umět stát za svým týmem, vytvářet bezpečné a důvěryhodné prostředí a dát lidem pocit, že jejich práce má smysl a hodnotu. Důležitou vlastností je též pokora a uvědomění si, že sociální služby nejsou o moci, ale o službě. Je to o schopnosti spojit profesionalitu s lidským přístupem, nastavovat jasná pravidla a zároveň neztratit cit pro individualitu každého člověka, se kterým se setkáváme. Věřím prostě, že prá-

vě tato kombinace lidskosti, odpovědnosti a odbornosti je základem dobrého vedení v sociálních službách.

9. Jaký moment či příběh z praxe ve vás za tu dobu, co pracujete jako ředitelka ve službách, nejvíc rezonoval?

Jedním z mých nejsilnějších aktuálních příběhů je skutečnost, že naší klientkou je bývalá ředitelka Pečovatelské služby Praha 3, která stála v jejím čele na počátku devadesátých let. Dnes jsem v této roli já a ona využívá službu, kterou tehdy sama vedla a pomáhala budovat. Její vyprávění o historii služby, o proměnách péče i každodenní práci v minulosti mám velmi ráda. Připomíná mi kontinuitu a smysl naší práce a také to, že se kruh symbolicky uzavírá a že i já sama se jednou mohu ocitnout na jejím místě, jako příjemkyně péče, kterou dnes pomáhám utvářet.

Zároveň si s sebou nesu řadu nezapomenutelných zážitků z doby, kdy jsem pracovala s lidmi bez domova. Ty byly často plné adrenalinu a krizových situací, ať už šlo o stavění vyhřívaných velkokapacitních stanů v mrazech, nebo o záchranu lidí při povodních. Tyto zkušenosti mne naučily rychle reagovat, nést odpovědnost a rozhodovat se v situacích, kdy jde o zdraví a život.

Když to shrnu, všechna tato setkání mne naučila velkému respektu k životu v celé jeho šíři a křehkosti. Uvědomění si konečnosti nevede k rezignaci, ale naopak k větší pokoře, pozornosti a vděčnosti, a to k lidem, ke vztahům i k práci, kterou máme možnost dělat.

10. Je něco, co by vám práci ředitelky ulehčilo?

Ulevilo by se mi, kdyby práce v přímé péči přestala být dlouhodobě podceňována, a to finančně i společensky. Pečovatelé a pečovatelky vykonávají odbornou, vysoce zodpovědnou a psychicky i fyzicky náročnou práci, bez které by systém sociálních služeb jednoduše nefungoval. Přesto jsou často odměňováni tak, jako by jejich práce nevyžadovala odbornost, rozhodování ani

nenesla odpovědnost za důstojnost a bezpečí druhých.

Považuji za zásadní, aby byla pozice pečovatele jasně uznána jako odborná profese se srozumitelnými kompetencemi a důstojným finančním ohodnocením. Nejde jen o spravedlnost vůči pracovníkům v přímé péči, ale o udržitelnost celého systému. Dokud budou lidé, kteří stojí nejbližší klientům, na jeho okraji zájmu, budou sociální služby bojovat s nedostatkem personálu, vyčerpáním a vysokou fluktuací. To je realita, kterou už dnes žijeme.

Současně si velmi vážím toho, že u nás máme podporu zřizovatele, městské části Praha 3, která význam sociálních služeb i práce v sociálních službách vnímá a dlouhodobě je podporuje. Změna je možná a důstojné podmínky pro pracovníky v přímé péči nejsou nedosažitelným ideálem. Jsou reálným cílem, ale bez podpory státu to není možné.

11. A poslední dotaz: Jak relaxujete?

Bez relaxace to opravdu nejde. Sama jsem už poznala, jaké to je, když se člověk přetíží a zažije syndrom vyhoření. Proto je pro mne i odpočinek naprosto zásadní.

Můj hlavní parťák pro relaxaci je můj pes Denny, čivava, která mne doprovází téměř všude, a to i do práce. Není nic lepšího než po náročném dni zažít, jak vás ten malý hafan dokáže rozesmát a připomenout, že svět se nedá brát jen vážně. Ráda také jezdím na naši chatku na břehu Sázavy. Tam umím vnitřně zpomalit a dělat úplně obyčejné věci, které ale dokážou dobít energii. A když je možnost, vyrazím do Turecka na pomezí moře a hor. To je pak pro mne dokonalý reset myslí.

Relaxace je pro mě kombinací malých i větších věcí – každodenní přítomnosti s Dennyem a mými nejbližšími, klidných chvilek u Sázavy i cest za mořem. Díky tomu si dokážu držet energii a rovnováhu, které jsou pro dlouhodobou práci v sociálních službách nezbytné.

Děkujeme za rozhovor!

Naše služby i komunitní aktivity se snažíme nastavovat tak, aby byly otevřené všem. Věříme, že sociální služby mají být místem setkávání, porozumění a sounáležitosti, nikoli oddělování. Právě mezigenerační a inkluzivní přístup chápeme jako základ zdravé a funkční komunity.

„Ochota pomáhat, dělat i sebemenší službu s láskou a vidět to, co je potřeba, to je moje krédo,“

říká Eva Juříčková, Pečovatelka roku 2025 v terénních službách

Pomáhat druhým je její životní nastavení. Proto i v době, kdy by mohla relaxovat v důchodu, dále pracuje v zařízení Letokruhy. Sílu jí dává víra i její rodina. Seznamte se s Pečovatelkou roku 2025 v terénních službách.

■ **Text: Mgr. Ivana Vlnová,**
zástupkyně šéfredaktorky

1. Jaké byly vaše pocity, když jste se dozvěděla, že jste získala hlavní ocenění v kategorii Pracovník sociálních služeb v terénních službách?

Prekvapení, radost, vděčnost. Bohu a vděčnost lidem v mém životě.

2. Ve službách pracujete už 21 let. Byla pro vás tato profesní dráha jasnou volbou?

Ne, po dlouhé mateřské dovolené a hledání práce jsem byla oslovena, jestli bych chtěla pracovat v denním stacionáři pro seniory. A tam jsem zjistila, že mám jisté obdarování pro práci se seniory. Začala jsem se víc zajímat o to, jak pomáhat lidem s poruchami paměti, hlavně po cévní mozkové příhodě, a lidem s různými typy demence a začala jsem se v této oblasti víc vzdělávat. Pracovala jsem ve stacionáři, poté v terénní pečovatelské službě a teď se snažím pomáhat, kde je potřeba.

3. Dokážete být oporou pro tým, klienty i jejich rodiny, a to i díky vaší všímavosti a ochotě pomoci. Jaké vlastnosti by podle vás měl mít člověk, který pomáhá druhým a působí ve službách?

Ochota pomáhat a dělat i sebemenší službu s láskou, dívat se kolem sebe a vidět to, co je potřeba, to je moje krédo.

A teď ty schopnosti a dovednosti potřebné v naší profesi, kterým já se stále učím:

Empatie – snažit se vcítit do situace druhého, pochopit a porozumět, mít trpělivost, umět naslouchat, neposuzovat,

neodsuzovat, respektovat, být spolehlivý, ochotný se stále vzdělávat a učit se novému, být schopný spolupracovat s rodinou i kolegy, taktéž umět dobře komunikovat a ještě mnoho dalších vlastností.

4. Jak se sociální služby za dobu, co v nich pracujete, proměnily?

Myslím, že se zvýšila kvalita poskytovaných služeb, profesionalita pracovníků, snaha o jednotný přístup a metody, vybavenost ochrannými pomůckami, vozový park. Zlepšila se péče o pracovníky samotné – vzdělávání, porady, supervize a různé benefity pro pracovníky.

5. Neustále se vzděláváte, například na poli péče o lidi s demencí, a přestože už jste v důchodu, pracujete v zařízení Letokruhy jako brigádnice a zastupujete kolegyně v době dovolených nebo nemocí. Kde čerpáte energii, jak relaxujete po náročném dni?

Mojí největší silou je víra. Potom je to rodina, pobyt v přírodě, naše krásné valašské kopce a lesy, na jaře a v létě je to cyklistika, v zimě běžky, čas strávený prací na zahradě a také dobrá knížka.

6. Co jste se díky své práci a svým klientům naučila?

Posílil se můj pocit zodpovědnosti. Stále se učím pokoře, že i malé věci mají svůj význam a že ne vždy mám vše pod kontrolou. Víc si vážím zdraví, vztahů i zcela obyčejných věcí. Setkání s těžkými životními osudy mě učí, že život každého člověka má velkou hodnotu, může mě i můj život hodně obohatit a dává mi sílu k překonání mých životních obtíží.

7. Na jaký moment ve své praxi jste nejvíce hrdá?

Těch příběhů je za ty roky velmi mnoho. Vzpomínám třeba na poměrně mladou klientku po cévní mozkové příhodě trpící

afázií. Asi po dvou letech téměř každodenní trpělivé práce se dokázala obstojným způsobem slovně sama dorozumět s okolím a vyjádřit svoje potřeby a pocity. Pokaždé když se klient ocitne v nestandardní situaci a společnými silami a v klidu situaci zvládneme, odcházím s dobrým pocitem a vděčností za své povolání. Nebo když se mi podaří navázat komunikaci s člověkem s demencí, to je moje tichá radost, která se jen těžko popisuje.

8. Jaký moment či příběh z praxe ve vás za tu dobu, co pracujete jako pečovatelka, nejvíce rezonoval?

Není jednoduché vybrat z té spousty příběhů a situací. Když může člověk dožít ve svém domácím prostředí, je to vždy naplněním našeho poslání, a to jsou většinou ty nejsilnější momenty.

Vzpomínám si na klientku, která mi pár týdnů před smrtí svěřila svůj velmi bolestivý a traumatický zážitek z války, o kterém nikdy s nikým nemluvila a který teď i ve mně zůstává uzamčen.

9. Co si pro své pracoviště případně obor sociální práce přejete do budoucna?

Oboru sociální práce bych přála hodně zapálených a spolehlivých pracovníků. A taky dostatek financí k zajištění všech služeb, projektů a plánů.

Pečovatelkám bych přála hlavně zdraví, dobré ocenění jak od společnosti, tak i v oblasti finanční, aby nemusely odcházet za lepšími výdělky.

Asi je to trochu utopie, ale přála bych pečovatelkám i vedení organizace, aby měli každoročně nárok na hrazené čtrnáctidenní rekondiční pobyty někde v lázních, kde by bylo dobře pečováno o jejich tělo i duši.

Děkujeme za rozhovor!

Vzpomínám třeba na poměrně mladou klientku po cévní mozkové příhodě trpící afázií. Asi po dvou letech téměř každodenní trpělivé práce se dokázala obstojným způsobem slovně sama dorozumět s okolím a vyjádřit svoje potřeby a pocity.

„Naučila jsem se, že samotný člověk nezvládne to, co zvládne ve spojení s dalšími lidmi,“ tvrdí oceněná sociální pracovnice Jitka Rýznarová

Jitka stojí za třemi sociálními službami Domovinky. Přináší nové nápady, podporuje tým i seniory a svou energií inspiruje všechny kolem sebe. Dlouholetá zkušenost a empatie z ní dělají spolehlivou a inspirativní osobnost.

■ **Text: Mgr. Ivana Vlnová,**
zástupkyně šéfredaktorky

1. Jaké byly vaše pocity, když jste se dozvěděla, že jste obdržela hlavní cenu v kategorii Sociální pracovník?

Když při vyhlášení zaznělo moje jméno, zaplavila mě obrovská radost. Vnímám to ale tak, že ocenění nepatří jen mně, ale celému týmu ostravské Domovinky pro seniory. Každý z nás do služby dává kus sebe, svoje srdce i energii. Díky tomu je Domovinka taková, jaká je. ☺

Ráda bych zmínila i svou zástupkyni Moniku Stachovskou. Je pro mě velkou oporou. Ví, že se na ni můžu spolehnout v dobrém i ve složitém, a její profesionalita a lidskost jsou pro mě nesmírně důležité. Mít takového parťáka v týmu je dar. I proto vnímám tohle ocenění jako náš společný úspěch. Ale to, že jsem vyhrála, je zásluhou naší manažerky kvality Michaly Bohošové, která mě do soutěže nominovala, a za to jí moc děkuji.

2. Chtěla jste vždy pracovat v sociálních službách?

Ano. Myslím si, že mě k tomu přivedla moje maminka. Od malička jsem viděla, jak pečuje o moji babičku a ostatní členy rodiny, a to mě hodně ovlivnilo.

3. Jak se změnil váš pohled na profesi za dobu vašeho působení?

Domnívám se, že díky zákonu o sociálních službách se mnohé změnilo k lepšímu. Ať co se týče toho, že se sociální pracovníci musí vzdělávat a rozvíjet, ale i skutečnosti, že je kladen důraz na zachování lidské důstojnosti a ochrany práv uživatelů. Sociální pracovnice je vnímána jako podporující osoba, která lidem pomáhá řešit jejich nepříznivou sociální situaci.

4. Do zařízení přinášíte nápady, energii i lidskost. Cizí vám není ani zavádění inovativních aktivit. Povězte nám víc o svépomocné skupince Chvilky sdílení a Žážitkově-vzdělávacím odpoledni pro děti základních a středních škol, aktivitách, jejichž vznik jste iniciovala.

Když onemocní senior, dotkne se to celé rodiny. Péče o blízkého je krásná a obohacující, ale zároveň velmi náročná. Často se setkávám s tím, že rodinní pečující pomáhají až do úplného vyčerpání svých sil a přitom zapomínají myslet sami na sebe. Proto mi připadalo smysluplné rozšířit nabízenou podporu také směrem k nim.

Svépomocná skupinka Chvilky sdílení funguje od roku 2022. Skupinka se schází jednou za dva měsíce. Přijít mohou i lidé, kteří pečují o někoho blízkého, ale přímo v Domovince ho nemají. Každé setkání je jiné – záleží na počtu účastníků, jejich otevřenosti i na tom, v jaké životní situaci se právě nacházejí. Někteří přicházejí pravidelně, jiní jen občas. Někdo mluví více, jiný raději naslouchá.

Svépomocnou skupinku vedu společně se svou kolegyní a pravou rukou Monikou Stachovskou. Společně se snažíme vytvářet místo, kde mohou pečující otevřeně mluvit o tom, co prožívají, sdílet své starosti i radosti a nacházet vzájemnou oporu. Některá setkání bývají doplněna o různá témata – např. využívání kompenzačních pomůcek či úpravy domácího prostředí pro osoby s demencí.

Žážitkově-vzdělávací dopoledne pro žáky základních škol jsme začali pořádat s cílem posílit jejich úctu ke stáří a porozumění seniorům. Chceme, aby si žáci vyzkoušeli, jaké je to být v kůži seniora, a aby pochopili, že za každým starším člověkem – ať už používá chodítko, nebo se potýká s poruchami paměti – stojí jedinečný životní příběh. Zároveň věříme, že se mohou od našich uživatelů i něco nového naučit, třeba formou jednoduchých aktivit, jako je tanec na židlích. Snažíme se podporovat mezigenerační setkávání, protože se domníváme, že jednotlivé generace se mohou vzájemně obohacovat.

Také jsme navázali spolupráci se střední odbornou školou. Studentům se snažíme žážitkovou formou představit fungování naší Domovinky pro seniory. Vedle přednášky o projevech demence a chodu zařízení si mohou sami vyzkoušet různé aktivizační metody. Pracovníci je seznamují s bazální stimulací i s různými reminiscenčními technikami. Díky gerontoblekům si studenti také mohou na vlastní kůži prožít, jaké to je potýkat se s omezeními typickými pro vyšší věk.

5. Je ještě něco, na co byste se přímo ve vaší organizaci do budoucna ráda zaměřila?

Do budoucna bych se ráda soustředila hlavně na další rozvoj toho, co už v Domovince dobře funguje.

6. Svému týmu jste oporou. Jaký by podle vás měl sociální pracovník či vedoucí pracovník být?

Podle mě by měl sociální pracovník i vedoucí zůstat hlavně člověkem – s empatií, schopností naslouchat a s pokorou. Zároveň je důležité být pro tým předvídatelný, aby věděl, co může očekávat. A věřím, že velkou roli hraje i podpora pracovníků. Když je pracovník spokojený, odráží se to ve spokojenosti uživatelů i jejich blízkých. A když toto všechno funguje, pak má radost i vedoucí – protože vidí, že práce má smysl.

7. Co považujete za nejdůležitější poznatek, který vám vaše práce přinesla?

Naučila jsem se, že nejdůležitější je komunikace. Nikdo nemá na čele napsáno, co si myslí. Naučila jsem se, že lidskost je nepostradatelnou součástí všech vztahů. A také, že není pouze černá a bílá. Životní příběhy lidí jsou barevné a my pracovníci to respektujeme a nehodnotíme. Naučila jsem se, že samotný člověk nezvládne to, co zvládne ve spojení s dalšími lidmi. Každý máme v týmu svoji roli a žádná role není více nebo méně důležitá. Navzájem se doplňujeme a potřebujeme.

8. Na který okamžik ve své praxi jste nejvíce pyšná?

Jsem hrdá na to, že pracuji v Domovince. Velice mě těší, když procházím zařízením a vnímám empatii, laskavost a pokoru pracovníků, radost uživatelů. Je až povznášející poslouchat neformální pečující mluvit o tom, jak jim účast ve svépomocné skupince pomáhá. Těší mě, když si uživatelé s rodinnými příslušníky „vyčutávají“ společné chvíle v rámci společných aktivit. Jsem hrdá na pracovníky Domovinky, kteří svoji práci vykonávají profesionálně, citlivě a se srdcem na pravém místě.

9. Jaké změny nebo posun byste ráda viděla ve svém pracovišti či v sociální práci jako oboru?

Do budoucna bych si přála, aby společnost více vnímala význam a přínos sociální práce. Jde o obor, který výrazně ovlivňuje lidské životy a pomáhá řešit zásadní společenské problémy. Zároveň bych všem sociálním pracovníkům i pracovníkům v přímé péči přála odpovídající finanční ohodnocení za jejich náročnou a důležitou práci. **Děkujeme za rozhovor!** ■

LINET

Designed to help you care

ALADIN+®

CHYTRÁ LAMPA S AI PRO VĚTŠÍ NEZÁVISLOST

PREVENCE PÁDŮ

Automatické osvětlení
Upozornění na vstávání

RESPEKT K SOUKROMÍ

Zařízení bez kamery
Snížení počtu nočních kontrol

S BEZPEČNOSTNÍMI FUNKCEMI

Wi-Fi připojení

SPOLEHLIVĚ
DETEKUJE VŠECHNY
DRUHY PÁDŮ

Domalys
by LINET

DOMALYS ONLINE

Vaše platforma pro efektivní správu.

- Přehledně sleduje všechny Aladin+® lampy.
- Jednoduše přiřazuje lampy k jednotlivým klientům nebo místnostem.

Propojování kultur skrze péči:

Příběh mezinárodní spolupráce mezi Rivermede Court a G-centrem Mikulov

Když si dvě kamarádky sednou ke skleničce vína a povídají si o práci, málokdy očekávají, že tím odstartují mezinárodní projekt. Přesně tak ale vznikla kulturní výměna mezi pečovatelským domem Rivermede Court v Eghamu v hrabství Surrey ve Velké Británii a G-centrem Mikulov v České republice.

■ **Text: Hanka Vlhová,**

Lead Wellbeing and Lifestyle Coordinator,
Rivermede Court Care Home, Egham,
Surrey

To, co začalo jako přátelský rozhovor s Marií Siverovou, pečovatelkou a členkou aktivizačního týmu v G-centru Mikulov, se postupně proměnilo v živé partnerství, které obohatilo životy seniorů v obou zemích.

➤ Myšlenka založená na propojení

Cíl byl jednoduchý, ale nesmírně silný: přinést do každodenního života něco nového, otevřít nové rozhovory a vytvořit aktivity, které oslavují britskou i českou kulturu.

Oba domovy mají obyvatele s různými schopnostmi, možnostmi i životními zkušenostmi. Přesto byl záměr stejný – připravit aktivity, které budou zábavné, inkluzivní a smysluplné pro všechny. To vyžadovalo

hlubokou znalost obyvatel, jejich zájmů, silných stránek i toho, co jim přináší radost.

Výsledkem byl projekt postavený nejen na kulturní výměně, ale také na empatii, kreativitě a opravdovém přátelství.

➤ První výměna: ručně vyráběná přání a sdílené poslání

Celá spolupráce začala ručně vyráběnými přáníčky. K nim obě strany připojily vysvětlení, proč tento projekt vzniká – aby se učily jedna od druhé, sdílely tradice a vytvářely nové, smysluplné aktivity. Odezva

byla v obou domovech nadšená. A právě od tohoto okamžiku vztah mezi oběma zařízeními rozkvetl.

➤ Pak přišly Vánoce

Oba domovy si poslaly dárky – a v kouzelném okamžiku dorazily ve stejný den.

Klienti G-centra Mikulov poslali tradiční české vánoční ozdoby ze slaneého těsta, které v Rivermede Court vyvolaly 45minutovou reminiscenční aktivitu plnou vzpomínek na ručně vyráběné dárky, vůni Vánoc a rodinné tradice.

Klienti Rivermede Court na oplátku vytvořili vánoční skřítky – gonky. Nešlo o dokonalost, ale o péči a lásku, se kterou byly vyrobeny. Hodnota spočívala v tom, že obyvatelé tvořili dárek pro někoho jiného – což posiluje pocit smyslu, sounáležitosti a má pozitivní dopad na fyzickou i duševní pohodu.

➤ Vzpomínky, učení a společný růst

Následovaly hodiny sdílení vzpomínek a objevování tradic druhé země. Obyvatelé poznávali nové příběhy, nové zvyky a nové pohledy na svět. Tyto výměny podporovaly kognitivní stimulaci, zvědavost a dokazovaly, že učit se dá v každém věku.

Abyste spolupráce získala ještě hlubší rozměr, začaly si domovy vyměňovat ručně psané dopisy a fotografie.

V době moderních technologií působilo ručně psané písmo téměř magicky – jako návrat k hodnotám, se kterými mnoho seniorů vyrůstalo. Očekávání odpovědi dodávalo celému procesu zvláštní kouzlo.

Vzájemné návštěvy: když se dva světy setkají osobně

V dubnu 2025 přijela Maruška na pětidenní návštěvu do Rivermede Court. Byla to výjimečná příležitost ukázat jí naše aktivity – cvičení s hudbou, bubnování na gymbally, plánování výletů i přípravu doprovodných programů.

Maruška přivezla kousek české kultury, včetně nádherného národního kroje. Společně jsme tančili folklor, zpívali české písničky a nechybělo ani moravské pohoštění. Byl to zážitek, který v nás všech zůstane navždy.

Ještě před jejím odjezdem jsme naplánovali návštěvu v Mikulově, která se uskuteč-

Z konference NAPA v Liverpoolu

nila v říjnu 2025. Tehdy už jsme bubnovali jako jeden sehraný tým — ne jako dva domovy seniorů, ale jako spolek přátel. Pravidelná setkávání na Zoomu pomohla překonat i jazykové bariéry, protože vztah, který mezi námi vznikl, nezná žádné překážky.

» NAPA konference: společný úspěch na mezinárodní scéně

V lednu 2026 jsme se s Maruškou zúčastnily národní konference NAPA v Liverpoolu, kde jsme prezentovaly svou práci a inspirovaly ostatní. Setkaly jsme se zde s prezidentkou Diversional Therapy Association of Japan Takako Serizawa, která nám osobně poděkovala za společný zpěv její oblíbené skladby — Smetanovy Vltavy.

Na závěrečném ceremoniálu jsem převzala nejvyšší ocenění Margaret Butterworth Activity Provider of the Year, které ho si nesmírně vážím.

Ředitel G Centra Mikulov Pavel Rous popsal spolupráci slovy, která dokonale vystihují její význam: „Vzdálenost mezi našimi zařízeními, více než 1 500 km, neznamená hranici, kterou nelze překonat. To, co začalo přátelskou návštěvou, se stalo intenzivním

První návštěva Marie Siverové v Rivermede Court

propojením lidí, kultur a zájmů. Úspěch na národních oceněních NAPA je důkazem obohacení života seniorů v rámci mezinárodního partnerství, prohloubení mezikulturního porozumění a vytvoření opravdového přátelství.“

» Společná vize do budoucna

Já i Maruška věříme, že můžeme i nadále

inspirovat ostatní a přispívat ke zvyšování kvality péče prostřednictvím sdílení zkušeností a vzdělávání. Proto jsme požádaly o možnost prezentovat svou spolupráci také na české odborné konferenci — abychom inspirovaly profesionály i v České republice, stejně jako se nám to podařilo v Anglii.

» Partnerství, které stále roste

Dnes se s Maruškou navštěvujeme dvakrát ročně. Vyměňujeme si materiály, účastníme se národních i mezinárodních konferencí a navzájem se inspirováme novými nápady. Naše poslání je jasné: sdílet znalosti, inspirovat ostatní a ukázat, že smysluplná spolupráce může vzniknout kdekoliv — třeba i u skleničky vína.

» Inspirace pro ostatní

Tento projekt je víc než jen partnerství dvou domovů. Je připomínkou, že propojení, kreativita a kulturní zvědavost dokážou proměnit každodennost v něco výjimečného. Protože když sdílíme své kultury, sdílíme i své srdce — a právě tam začíná skutečná pohoda a wellbeing.

SIVAK medical technology s.r.o.
Jana Masaryka 1713
500 12 Hradec Králové
www.sivak.cz

Obchodní zástupci:

Dominik Mitana

obchodní zástupce pro Ústecký, Liberecký, Královéhradecký, Pardubický a Zlínský kraj
tel.: +420 731 151 912
e-mail: d.mitana@sivak.cz

Daniel Švarc

obchodní zástupce pro kraj Hlavní město Praha, Středočeský, Karlovarský, Plzeňský a Jihočeský kraj
tel.: +420 739 319 467
e-mail: d.svarc@sivak.cz

Mgr. Tomáš Kyrál

obchodní zástupce pro Kraj Vysočina, Jihomoravský, Olomoucký a Moravskoslezský kraj
tel.: +420 731 170 060
e-mail: t.kyral@sivak.cz

INZERCE

ELYSEE II

polohovací křeslo s bubnovými brzdami

- velká přední a zadní kola
- sedák s paměťovou pěnou
- anatomický krční polštář
- 4-bodový bezpečnostní pás
- inovované opěrky nohou
- nosnost 130 kg

TR 2000

sprchovací lehátko

- hydraulické
- excentrický sloup lehátka
- lehká manipulace
- nosnost 200 kg

Via Go

přídavný pohon pro tlačení vozíků

- výkonný a snadno ovladatelný
- dojezd do 16 km

SABA

POHODLNĚ
ZDRAVĚ
BEZPEČNĚ

NOVINKA

Obuv SABA má nově i pohodlnou verzi
Classic s páskem za patou

OBUV VHODNÁ
K DEZINFEKCI

Patní pásek pro větší bezpečnost. Materiál
obuvi je odolný vůči bakteriím a zápachu.
Účinně tlumí nárazy a vibrace při došlapu.

Obuv SABA Classic je testována
a schválena jako **lehká pracovní obuv**.
Splňuje parametry ČSN EN ISO 20347
a normu SRA.

BONNO®

www.bonno.cz

Objednávky na adrese:
BONNO GASTRO SERVIS s.r.o.
Husova 523
370 05 České Budějovice
oopp@bonno.cz

Tábor hostil zdravotnické pracovníky ze sociálních služeb

Úvodního slova se ujali zástupci APSS ČR – ředitel odborných sekcí Petr Hanuš, na kterého navázal viceprezident APSS ČR pro pobytové služby Vladimír Vopelka. Následně již pokračovala ředitelka Alice Švehlová, která účastníky seznámila s novinkami z asociace.

■ **Text: Ing. Petra Cibulková,**
šéfredaktorka

První odborná přednáška se věnovala klíčovým legislativním a úhradovým změnám pro rok 2026, které ovlivní poskytování a vykazování ošetrovatelské péče v pobytových sociálních službách – včetně novinek v kompetencích sester, sdílení dat a podmínek úhrad od zdravotních pojišťoven. Alois Macek, jednatel společnosti DISCEDA, upozornil také na praktické dopady úhradové vyhlášky a rozdíly v dodatcích jednotlivých pojišťoven a nastínil, co lze čekat od roku 2027 (digitalizace, evidence péče, tlak na správnou indikaci a stabilitu personálu).

Přednáška Radky Miškové ze společnosti HARTMANN RICO se zaměřila na novinky v oblasti péče o klienty v sociálních službách v roce 2026, zejména na komplexní přístup k inkontinenci, hojení ran a ochraně pokožky. Reagovala na rostoucí výskyt obezity a s ní související inkontinence, která představuje stále větší výzvu pro praxi. Daniela Lusková, viceprezidentka APSS

ČR pro kvalitu sociálních služeb a ředitelka Domova U Biřičky, se ve své přednášce věnovala souběhu povinností sociálních a zdravotních služeb a dopadům legislativních změn na poskytovatele, kteří vstupují do režimu ošetrovatelské či sociálně-zdravotní lůžkové péče. Upozornila na nové podmínky registrace, personální a provozní požadavky i povinnost uzavírat zvláštní smlouvy se zdravotními pojišťovnami.

Neméně důležitá byla přednáška Evy Topinkové, přednostky Kliniky geriatrie a interní medicíny 1. LF UK a VFN, která se zaměřila na otázku, zda je zdravé stárnutí mýtem, nebo dosažitelnou realitou, a představila hlavní biologické mechanismy stárnutí i jejich klinické důsledky, včetně křehlosti (frailty) a multimorbidit. Poukázala na demografický vývoj v ČR s výrazným nárůstem osob ve věku 85+ a s tím související potřebu rozvoje dlouhodobé a geriatrické péče. Důraz byl kladen na prevenci křehlosti prostřednictvím adekvátní výživy (zejména dostatečného příjmu bílkovin a vitamínu D), pravidelné pohybové aktivity a včasného screeningu funkčního stavu podle konceptu WHO ICOPE.

S novinkami v ošetrovatelské dokumentaci a vykazování péče zdravotním pojišťovnám v systému CYGNUS účastníky seznámila Eva Vajdová z IRESOFTU, včetně praktických tipů pro evidenci ran, práci s objektivními hodnotami, medikací a kontrolami před odesláním dávek.

Závěr prvního konferenčního dne patřil paliativní péči v pobytových sociálních službách, kdy David Šourek, lektor Institutu vzdělávání APSS ČR a certifikátor palia-

tivního přístupu v sociálních službách, vysvětlil, proč je klíčová pro kvalitu, bezpečí i reputaci zařízení. V kontextu domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem jde o včasnou identifikaci rizikových klientů, aktivní symptomovou péči, plánování dopředu a koordinaci s lékaři i rodinou – tedy o systémový způsob práce, nikoli jen péči „na konci života“.

Předělem dvou přednáškami nabitých dní byl slavnostní galavečer, kdy se předávaly známky Kvalitní Nutriční Péče, certifikáty Certifikace paliativního přístupu v sociálních službách a Umíme to s demencí.

Pro ocenění známkou Kvalitní Nutriční Péče si přišli ředitel Domova pro seniory Zastávka Tomáš Kratochvíl a nutriční terapeutka Kateřina Suchomelová, dále ředitelka Domova U Biřičky Daniela Lusková, vrchní sestra Jana Hamáková a staniční sestra Martina Pešková ze Senevidy Choťeboř. Další dvě ocenění směřovaly opět do skupiny Senevida, a to do Senevida Šanov a Senevida Havířov, přičemž certifikáty v zastoupení převzala ředitelka Senevida Telč Marika Krejčí.

Na pořadu večera bylo také předání bronzové známky po úspěšném absolvování programu Umíme to s demencí, a to Charitě Sušice do rukou vedoucí sociálních služeb Moniky Věchtíkové.

Oficiální část večera uzavřelo předávání certifikátů zařízením, která úspěšně obhájila Certifikaci paliativního přístupu v sociálních službách – ocenění si převzaly zástupkyně ředitele Domova pro seniory Krásné Březno Ladislava Svatošová a ředitelka Senevida Frýdek-Místek Radomíra Havelková.

Druhý den konference byl rozdělen do dvou odborných sekcí, a to na sekci management pobytových sociálních služeb a sekci pro zdravotnický management pobytových sociálních služeb. Účastníci měli možnost zúčastnit se také workshopu, kde si ve virtuální realitě vyzkoušeli kardiopulmonální resuscitaci od Virtual Labu.

Terapie molekulárním vodíkem

Nejmodernější podpůrná
metoda pro efektivnější boj
s **Alzheimerovou** chorobou,
pro rychlejší regeneraci
a pro ochranu před záněty.

Antioxidační účinky

Protizánětlivé účinky

Ochrana mitochondrií

Podpora neurogeneze

Inhibice signálních drah

Oprava oxidovaných hemů

Naši obchodníci

Jaromír Dudák

+420 777 515 222 | dudak@tomton.cz

Petr Bědajánek

+420 774 515 434 | bedajane@aerconiq.cz

Ozvěte se nám a přivezeme vám generátor na vyzkoušení!

Když obrazovka bere klid

V následujícím článku vám přinášíme zamyšlení, proč „nonstop“ puštěná televize v domovech se zvláštním režimem může škodit.

■ **Text: Mgr. Veronika Doksanská Ječná, DiS.,**
ergoterapeut, speciální pedagog
a lektor, DelpSys

V mnoha domovech se zvláštním režimem, kde jsou klienty lidé se změnou v oblasti vnímání či komunikace, běží televize téměř nepřetržitě a puštěný obsah klient ani personál mnohdy cíleně nevybírá. Na obrazovce je jeden pořad za druhým, show plné emocí, strach vyvolávající zprávy, repetitivní reklamy, hudební pořady se zaměřením na jeden žánr, velmi často i kriminální seriály temné, napínavé, hlasité, plné agrese a stresu. Můžeme se domnívat, že na televizi, celý den zapnutou, jsou klienti zvyklí, že to mají rádi, že je lepší zvuková kulisa než ticho. Mějme na mysli, že lidé s demencí či s dezorientací často nemají možnost dát jasně najevo, že jim obsah není příjemný. Mlčení nemusí znamenat souhlas.

► Kulisa, která neuklidňuje, ale zraňuje

Například kriminální seriál může být pro člověka bez potíží s orientací zábavou či neškodnou kulisou. Pro člověka se změnou v oblasti vnímání může představovat zdroj dlouhodobého stresu, pocit ohrožení a spouštěč úzkosti. Mozek člověka s demencí má sníženou schopnost kognitivního zpracování, nemusí dobře filtrovat podněty, rozlišovat realitu od fikce a vracet se pak zpět do klidového režimu.

Pokud je dlouhodobě vystaven napětí, hluku či obrazům násilí, dochází k jeho přetížení. Mohou se vybavovat osobní zkušenosti z minulosti, vzpomínky, a amygdala (centrum emocí) pak jede bez dobře fungující kognice na plné obrátky. Zvýšená

hladina stresových hormonů, zejména kortizolu, zhoršuje paměť, orientaci i schopnost regulovat emoce. Mozek se nedostává do fáze zotavení, ale zůstává ve stavu neustálé pohotovosti. To se může projevit větší zmateností, neklidem, úzkostí, agresivitou, apatií, útekem do vlastního světa či zhoršením soběstačnosti. Takové projevy chování jsou zaměstnancům domovů velice dobře známy.

Dlouhodobý stres tak nepředstavuje jen nepříjemný zážitek, ale faktor, který může zhoršovat průběh demence a prohlubovat její projevy.

► „Oni to mají rádi“ není individuální péče

Většina pečujících nehlídá projevy libosti a radosti, ale pouze to, že se člověk nebrání, když televizi zapnou. To však neznamená „líbí“, ale „nemohu se bránit“.

Často slyšíme větu: „Oni to mají rádi.“ Jenže to je tvrzení o skupině, ne o konkrétním člověku. A právě v péči o lidi s demencí je zobecňování jedním z největších rizik.

Demence není jednotný stav. Každý člověk má jinou životní historii, jiné zkušenosti, jiné spouštěče strachu i jiné zdroje klidu. To, co jednoho uklidňuje, může u druhého vyvolávat neklid a u třetího paniku. Skupinový přístup často nevědomky ignoruje individuální potřeby a bere člověku možnost volby.

Přítom právě pocit bezpečí, kontroly a předvídatelnosti je pro lidi s demencí zásadní. Individuální péče není luxus navíc – je to základ odborné, etické a lidské práce.

► Televize jako nástroj, ne hluková tapeta

Televize by neměla nahrazovat společnost ani vyplňovat ticho. Může být dobrým pomocníkem, pokud je používána cíleně

a s respektem k individuálním potřebám klienta. Známý obsah, v určitou denní dobu může působit uklidňujícím dojmem.

Naopak dlouhodobé vystavení chaotickému, hlasitému a konfliktnímu obsahu může z televize udělat tichého nepřítel.

► Každý člověk jinak: individualita není detail

V péči o lidi s demencí se velmi snadno sklouzne k tomu, co je organizačně jednodušší – jeden program pro všechny, jeden zvuk na pozadí, jedna obrazovka pro celou místnost. Jenže demence nemaže osobnost, životní příběh, vkus ani citlivost.

Každý člověk přichází s jinými zkušenostmi, jinou mírou tolerance ke stresu a jinými asociacemi. Pro někoho může být detektivka známým a bezpečným formátem, pro jiného zdrojem strachu. Stejně tak to, co jednoho těší, může druhého dráždit.

Individuální přístup proto není technickým detailem péče, ale jejím samotným jádrem. Teprve tehdy, když se zaměříme na konkrétního člověka, můžeme mluvit o skutečně důstojné a odborné péči.

► Jak poznat, že televizní pořad je pro klienta vhodný

Klienti se změnou v oblasti vnímání nemusí komunikovat běžným způsobem ve smyslu, řeknu, co se mi líbí a co ne. Všimněme si proto komunikačních detailů, jako je dech, celkové tělesné uvolnění či napětí, vyjadřované emoce apod. Při delším pozorování pak můžeme zhodnotit, jestli nastala nějaká změna v chování klienta, když jsme mu začali nabízet vědomě zvolené programy, které by mohly odpovídat jeho osobnosti.

► Malá osobní poznámka, která říká hodně

Dovolím si krátkou osobní poznámku. Mě by například politická debata spolehlivě rozrušila – nikoli proto, že by byla objektivně špatná, ale proto, že není moje. Neodpovídá mému vkusu, rytmu ani tomu, co mi přináší klid a pohodu.

A přesně o to jde. To, co je pro jednoho příjemné, může být pro druhého zatěžující. Pokud si tento princip dokážeme vztáhnout sami na sebe, snadněji pochopíme, proč je tak nebezpečné rozhodovat o prostředí člověka s demencí bez ohledu na jeho individualitu.

Příspěvky uveřejněné v této rubrice se nemusejí shodovat s názorem redakce. Redakce si vyhrazuje právo na redakční úpravu a krácení příspěvků bez vědomí autorů i na případné odmítnutí urážlivých či jinak nevhodných příspěvků.

Spirituální bolesti

V článku předešlého čísla časopisu jsme se dotkli spirituálního rozměru člověka, porozumění spiritualitě a spirituální péči v kontextu paliativní péče i pro zdravotně-sociální pomezí. Opakovaně se objevoval také pojem spirituální bolesti. Proto se mu dnes budeme věnovat.

■ **Text: ThLic. Ing. René Milfait, Ph.D.,** člen Rady Sekce pro etiku v paliativní péči ČSPM a Oborové rady Ph.D. programu Bioetika na 1. LF UK v Praze, člen Společnosti lékařské etiky ČLS JEP a spolupracovník Oblastní charity Chrudim a jejího Domácího hospice Emanuel

➤ Spirituální a existenciální rozměr

Spiritualita, jak už bylo dříve uvedeno, se chápe jako propojenost člověka s tím, co nese, inspiruje a integruje jeho život, a dále jako soubor s tím souvisejících existenciálních přesvědčení, etických a morálních postojů, zkušeností a praktik, které mohou mít náboženský i nenáboženský charakter. Je patrné, že spiritualita patří k lidskému životu, ať už je, nebo není spojena s nějakou náboženskou cestou či tradicí. Spiritualita zahrnuje oblast existenciálních otázek, osobních přesvědčení v oblasti etiky a morálky i spirituální či religiózní představy a praktiky. Pojem spiritualita (z latinského spiritus = dech, vzduch, duch) je vnitřní postoj, s nímž nějaký člověk reaguje na to, co v životě přichází, a snaží se na to odpovědět. Přitom se ho události, které se v životě člověka odehrávají, dotýkají nejen zvnějšku, nýbrž i v jeho nitru (například už když lékař vyšetřuje pacienta, vyvolává toto jednání v pacientovi existenciální otázky: např. „Snad se nenajde nic, co by mě ohrožovalo“, „Bude výsledek příznivý?“). Děsivá diagnóza nebo nepříznivý výsledek vyšetření mohou dotčeného člověka otrástit v celé jeho

existenci a při každém novém vyšetření se mohou v podvědomí či na pozadí mysli znovu objevovat myšlenky na smrt („existenciální úzkost“).

Ukazuje se, že existenciální dimenze znamená zasaženost, dotčenost života/bytí člověka, zkušenost znejistěného bytostného já, omezení a ohrožení života nebo ohrožení smrti. Spirituální dimenze pak představuje osobní odpověď na otázky vyplývající z existenční zkušenosti. Spiritualitu je proto možno představit i jako zcela osobní zápolení o smysl a vnitřní postoj, s nímž někdo čelí existenciální výzvě a k níž hledá podporu a zdroj. Toto hledání osobního smyslu a smyslů a základní orientování se ve světě probíhá po celý život, je podrobno změnám, může být často nevy-slovené, s ohledem na možný závěr života, ale i zcela vědomé. Spirituální zdroje člověka nejsou přitom pouze jakýmsi „pobožným koutkem“ v odlehle části duše člověka, nýbrž představují vnitřní zdroj pro celé ho člověka v konfrontaci s umíráním a smrtí.

Potvrzuje se, že je třeba věnovat pozornost spiritualitě člověka nikoli až tehdy, když vyjadřuje spirituální nouzi, bolest či otázky, tedy v krizové situaci. Naopak je vhodné ji chápat jako významný zdroj pro utváření celého života, a tedy i pro zpracování situací utrpení, a tím spíše pro zvládání umírání, smrti a truchlení, a zahrnout ji do podpory pacienta. Vzhledem k tomu, že onemocnění a umírání pacienta se existenciálně dotýkají i jeho blízkých a vztahové sítě, jsou tím zároveň dotčeny a oslovovány také jejich spirituální a náboženské posto-

je, potenciály a morální přesvědčení. Proto musí spirituální provázení zohledňovat celý systém pacienta, jeho vztahy i pečující (ať už ty profesionálně, či neformálně).

➤ Problémy spirituální povahy

Kde je žitý vztah k sobě samému, k druhým či přesahující bytosti (např. Stvořiteli Bohu) nějak narušen či ohrožen, může docházet ke spirituální nouzi, **spirituálním otázkám** a krizovým situacím. Ty se mohou projevit či skrývat například v těchto otázkách nebo sděleních pacienta / uživatele služby / klienta:

- Proč (zrovna) já?
- Má to všechno takto být?
- Jaký to má smysl?
- Co ze mě / po mně zůstane?
- Co se děje po smrti?
- Proč jsem tak trestán/a?
- Můj muž to beze mě nezvládne. Moje žena to beze mě nezvládne.
- Měli jsme toho ještě tolik v plánu.
- Chci konečně domů.
- Všechno, co jsem měl/a rád/a, mi Bůh vzal; budu muset všechno přehodnotit.
- Už se nedá dělat vůbec nic.
- Tohle jsem si nezasloužil.
- Jsem už zbytečný, překážím; nikdo mi nemůže pomoci.
- Co bude s mým synem / mou dcerou, až umřu?
- K čemu takový život je? Nechápu, proč tady jsem. Z důvodu nemoci a/nebo hospitalizace již není někdy možné provádět určité podpůrné rituály a praktiky. Nežádka v této souvislosti zažívají dotčení **spirituální nouzi**, která se projeví bez-nadějí, zoufalstvím, prázdnotou, otupělostí a existenciálním znejistěním.

➤ Spirituální bolesti

Existují tedy zkušenosti a témata, které se zvláště dotýkají spirituality pacienta, a proto zaslouží speciální pohled. Patří k nim spirituální bolesti. Světová zdravotnická organizace (WHO) začlenila důležitost úlevy od spirituální bolesti do jedné řady se zvládáním fyzické bolesti a managementem symptomů onemocnění. Při vnímání spirituální a/či existenciální bolesti záleží na osobnosti, biografickém kontextu a postoji k životu. Mezi základní zkušenosti, s nimiž je možno se v tomto kontextu setkat, lze zařadit:

- muset jako umírající opustit partnera, děti, právě v této fázi, s těmito úkoly;
- muset odejít s elementárními přáními a touhami, které zůstaly nenaplněny;
- odejít s tajemstvím, jež nemohlo být otevřeno (např. tabu vztahy, AIDS);

- nemoc vyřešit vážené difference s blízkými;
- být zklamán výsledkem a obrazem svého vlastního života;
- hledat, zpracovat, hodnotit význam minulosti i jako výzvu k odpuštění a smíření (např. druhým, sobě, od druhých, Bohu, od Boha);
- koncept smyslu života, v životě, jenž byl dlouho pochopitelný, je najednou v chaosu;
- zažívat zkušenost, že se nyní zdá, že už osvědčená víra nepodpírá, není nosná, a převažuje beznaděj a zoufalství;
- cítit se opuštěn Bohem, aniž bych se provinil/a;
- mít přání spirituálních zdrojů, aniž bych ale věděl, jak si je přisvojit a osvojit;
- pochybovat o tom, zda existuje život po životě, zda je Stvořitel Bůh a svět vůbec spravedlivý a zda vůbec Bůh existuje (pozn. když existuje, proč nezasáhne a nepomůže – téma nevyslyšených modliteb).

Toto vše zasahuje člověka celostně a je možno shrnout, rozvést či doplnit následovně: U spirituální bolesti se může jednat o období zlomu (vztahové krize, ztráta blízké osoby, onemocnění, ubývání sil a nárůst závislosti na druhých), přičemž osamění, bezmoc, tíživost období vyvolávají nejistotu, strach a obavy. Proto lze ve spirituální bolesti zaslechnout sdělení

o ztrátě, bezmoci, hněvu, izolaci, strachu, nesmyslnosti, otupělosti, narušení intimní sféry, prázdnotě, zoufalství. Někdo může postrádat empatii, podporu, zakusit necitlivý přístup a nerespektování etických zásad. Spirituální bolesti odrážejí rozpoložení nemocného a ovlivňují vztah k životu v době nemoci. Někteří nevědí, jak, s kým a jestli vůbec o této vnitřní nejistotě a hledání smyslu mluvit. Je vidět, že a jak život ohrožující či limitující onemocnění nebo jakékoli vážné onemocnění konfrontuje člověka s vlastní zranitelností, křehkostí, konečností, pomíjivostí, zpochybňuje dosavadní jistoty a staví ho před zásadní otázky vlastní existence.

➤ Závěrem

U existenciálního a spirituálního utrpení se provázejícím a pečujícím doporučuje nechtít rychle analyzovat, ale dát pacientovi možnost, aby vyjádřil svou existenciální bolest, naslouchat tak, aby mohl dojít i k hlubším vrstvám této bolesti a zkušenosti, a dát mu najevo, že jsou takové myšlenky normální a pochopitelné, když někdo přemýšlí o svém životě a musí procházet tak těžkou životní situací. Pro provázejícího je také důležité, aby nepodleh tlaku, že bude chtít dát přímou odpověď, muset najít vyrovnávající protíváhu vyslovené bolesti, názoru či obhajovat Boha a už vůbec ne taková sdělení a takové otázky ukončovat,

zamezovat jim nebo je zakazovat (např. jako hříšné, obtěžující). Není zde jako ten, kdo dává odpovědi, ale jako někdo, kdo vede dialog, vydrží tyto těžké otázky a zkušenosti, nevyhýbá se zármutku, který je v nich obsažen, a je oporou díky svému stálému provázení a věrnosti (např. ve smyslu hlavního motto spirituální péče: „Zůstaňte zde a bděte se mnou“/Mt 26,38b).

Použitá literatura

- AULBERT, Eberhard/Friedemann NAUCK/Lukas RADBRUCH: *Lehrbuch der Palliativmedizin*. 2., vollständig überarbeitete und erweiterte Auflage. Stuttgart: Schattauer, 2007.
- Bible. Nový zákon. Matoušovo evangelium.
- Deutsche Gesellschaft für Palliativmedizin: *Positionspapier der Sektion Seelsorge/ Spiritual Care der Deutschen Gesellschaft für Palliativmedizin „Spiritual Care und Seelsorge in der Hospiz- und Palliativversorgung“*. Stand: 17. 2. 2025.
- Evangelische Krankenhausseelsorge Bayern der Evangelisch-Lutherischen Kirche in Bayern: *Seelsorge in der Palliativ-Versorgung - Spiritualität und „Probleme spiritueller Natur“*.
- MARYŠKOVÁ, Jana: *Nemocniční kaplanství a alternativní spiritualita. Prakticko-teologická reflexe*. Praha: Grada, 2024.
- SLÁMA, Ondřej, KABELKA, Ladislav et al.: *Paliativní medicína pro praxi. Třetí, přepracované a rozšířené vydání*. Praha: Galén, 2002.

INZERCE

STOCK EXPRESS EXPRESNÍ DODÁNÍ BEZ ČEKÁNÍ

STROJE PRIMUS IHNEDE K ODBĚRU

Potřebujete vysokootáčkovou průmyslovou pračku bez čekání? Jako výrobce průmyslové prádelenské techniky v České republice pro vás máme **STOCK EXPRESS**: pohotovostní skladovou zásobu praček, sušičů a žehliček připravenou k okamžité expedici. Ideální řešení při havárii, nhlém navýšení kapacity nebo rychlém rozjezdu provozu.

CHCETE SI OVĚŘIT AKTUÁLNÍ DOSTUPNOST A TERMÍN EXPEDICE?

Napište nám na e-mail presalescz@alliancels.com nebo zavolejte na telefon +420 556 768 859 nebo se obraťte na svého obchodního zástupce.

20 let národního preventivního mechanismu v oblasti sociálních služeb

Ombudsman již 20 let plní úkoly národního preventivního mechanismu podle Opčního protokolu k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání.¹ Proto systematicky navštěvuje místa, kde se nacházejí nebo mohou nacházet osoby omezené na svobodu, a to jak z moci úřední, tak v důsledku závislosti na poskytované péči.

■ **Text: Mgr. Bc. Jan Wünsch,**
právník, Kancelář veřejného ochránce práv

Celkové ombudsman za uplynulých 20 let provedl více než 640 návštěv, přičemž 192 z nich právě v zařízeních sociálních služeb.²

Cílem těchto návštěv je posílení ochrany osob žijících v zařízeních před špatným zacházením. To je takové zacházení, které nerespektuje lidskou důstojnost a dosahuje určitého stupně závažnosti (samo o sobě, nebo při kumulativním účinku jednotlivých zásahů).³

Návštěvy zařízení probíhají zásadně ohlášeně. Jejich provedením bývají pověřeni

ni právníci Kanceláře veřejného ochránce práv a externí odborníci z oblasti sociálních služeb, všeobecné a psychiatrické sestry. Cílem je působit preventivně do budoucna a zvyšovat standard sociálních služeb. Zprávy z jednotlivých návštěv jsou, podobně jako souhrnné zprávy obsahující shrnutí poznatků a doporučení pro jeden typ zařízení, dostupné online v Evidenci stanovisek ombudsmana (ESO).⁴ Z těchto zpráv mohou vycházet nenavštívená zařízení i veřejnost a mohou pro ně být zdrojem informací o doporučeních ombudsmana.

Systematické návštěvy jsou však jen jednou z aktivit. Pracovníci Kanceláře veřejného ochránce práv dále například připomínají návrhy právních předpisů, provádějí

osvětovou činnost a snaží se popularizovat prevenci špatného zacházení přednášením o výsledcích práce ombudsmana na konferencích, seminářích, při výuce na právnických fakultách apod. Součástí osvětové činnosti je i vzdělávání pracovníků v sociálních službách. Nejedná se pouze o zprostředkování poznatků ze systematických návštěv, ale také o jiné způsoby posilování ochrany klientů, kteří jsou závislí na poskytované péči, a o podporu pracovníků při výkonu jejich povolání.

➤ Úspěchy prevence špatného zacházení

Velkým úspěchem v oblasti sociálních služeb v nedávné době je **uzákonění nezávislého stížnostního mechanismu** v zákoně o sociálních službách.⁵ Ombudsman již několik let upozorňoval na důležitost této pojistky proti špatnému zacházení a prosazoval její vznik. Pokud je stížnostní mechanismus funkční a bezpečný, umožňuje klientům vyjádřit nespokojenost či připomínky k poskytované službě – tedy bránit se v situaci, kdy služba neodpovídá požadovaným principům a standardům. Užitečný je i pro poskytovatele, který díky němu může odhalit nedostatky v poskytované péči. Až do loňského roku nebylo možné se proti vyřízení stížnosti poskytovatelem sociální služby bránit. Nově může vyřízení stížnosti prověřit nezávislý orgán, kterým je Ministerstvo práce a sociálních věcí.⁶ Ministerstvo může poskytovateli uložit, aby odstranil nevyhovující stav, nebo může předat podnět dalším orgánům veřejné správy. Pokud poskytovatel ve lhůtě neodstraní nevyhovující stav a neinformuje o tom ministerstvo, tak se vystavuje riziku sankce za přestupek až 500 000 Kč.⁷ Ministerstvo vede evidenci podaných a vyřízených stížností, což do budoucna může

¹ Od roku 2018 ombudsman navštěvuje zařízení sociálních služeb rovněž na základě své další působnosti, kterou je monitorování práv lidí se zdravotním postižením.

² Počet návštěv zahrnuje i návštěvy zařízení, které poskytují sociální služby bez oprávnění.

³ Ty mohou dle okolností spočívat například v nedostatečné a nevyhovující stravě a absenci prevence podvýživy, v laickém poskytování ošetrovatelské péče, omezování volného pohybu klientů, v nedbalém nakládání s léky, prohlubování inkontinence, nedůstojných hygienických podmínkách a nerespektování soukromí atd.

⁴ Evidence stanovisek ochránce (ESO) je dostupná z: <https://eso.ochrance.cz>.

⁵ Viz § 99a a 99b zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

⁶ Na ministerstvo je možné se obrátit, i pokud není stížnost vyřízena do 30 dní ode dne, kdy byla poskytovateli doručena.

⁷ § 107 odst. 5 písm. g) zákona o sociálních službách.

⁸ Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo

trestání (CPT). Complaints mechanisms. Výňatek z 27. obecné zprávy CPT, CPT/Inf(2018)4-part [online]. Štrasburk: CPT, 2018 Dostupné z: <https://rm.coe.int/16807bc668>

⁹ § 107 odst. 2 písm. x) zákona o sociálních službách.

¹⁰ § 107 odst. 5 písm. f) zákona o sociálních službách.

¹¹ § 91a a 91b zákona o sociálních službách.

¹² BENÁČKOVÁ, Petra (2021). 15 let národního preventivního mechanismu v sociálních službách. Sociální služby, 23, č. 8–9/2021, str. 57–58.

¹³ Z důvodu absence jejich evidence je výzvou i samotný přehled o jejich existenci. Viz Ombudsman navštěvuje neregistrovaná zařízení a žádá veřejnost o informace o jejich činnosti ze dne 5. září 2024, Dostupné z: https://www.ochrance.cz/media/navstevy_neregistrovanych_zarizeni_2024.pdf.

¹⁴ § 79 odst. 1 písm. f) zákona o sociálních službách.

pomoci s odhalováním problematických oblastí praxe. Aby stížnostní mechanismus plnil svůj účel, je třeba, aby se poskytovatelé drželi zásad pro prevenci špatného zacházení dle CPT:⁸ dostupnost, přístupnost, účinnost, doložitelnost, důvěrnost a bezpečnost.

Již 10 let ombudsman usiloval o zakotvení přestupku „špatného zacházení.“ Proto je úspěchem, že s 1. lednem 2026 mezi **povinnostmi poskytovatelů sociálních služeb přibyla povinnost respektovat a chránit soukromí, integritu a důstojnost** osob, kterým poskytují sociální službu. Doposud neexistoval právní nástroj, který by umožňoval efektivně potírat a sankcionovat jednání, jako je hrubé zacházení s klienty (fyzické i verbální), nezajištění bezpečí, nezajištění soukromí např. při hygienických a intimních úkonech. Tato a podobná jednání nyní mohou být přestupkem,⁹ který může stíhat Ministerstvo práce a sociálních věcí. Maximální výše sankce je částka 300 000 Kč.¹⁰

Starším úspěchem je také **zakotvení tzv. sociální detence** do zákona o sociálních službách.¹¹ Nikdo nesmí být zbaven svobody kromě zákonem vymezených případů, přesto dlouhodobě chyběly zákonné podmínky, za nichž by bylo možné vyslovit přípustnost držení člověka v zařízení sociálních služeb. Ombudsman na tento problém upozorňoval. Před změnou zákona mohli být lidé zadržováni v zařízeních sociálních služeb bez opory v zákoně a bez pojistek proti svévoli poskytovatele služby, což už dnes není možné.

» Výzvy prevence špatného zacházení

Celkově se za 20 let činnosti ombudsmana v zařízeních sociálních služeb podařilo zajistit nápravu celé řady pochybení a na další upozornit. Nadále však existuje a v praxi se projevuje několik systémových problémů, na které ombudsman dlouhodobě a opakovaně upozorňuje:

1. Provozování neregistrovaných sociálních služeb

Přestože ombudsman zvýšil povědomí o rizicích nelegálních služeb a vedl dialog s vládou,¹² množství neregistrovaných zařízení v České republice stále působí, a jsou tak výzvou i do budoucna. Kombinují absenci standardních kontrolních mechanismů veřejné moci¹³ a vysokou míru ohrožení klientů. Klienty ohrožují především na zdraví. Rizika vyplývají z nedostatečné kvalifikace personálu a chybějícího materiálního vybavení. Často se stává, že i náročné ošetrovatelské úkony provádějí laici bez jakékoliv kvalifikace, což může vést k nesprávné péči a závažným zdravotním komplikacím. Při návštěvách zjistil om-

budsman mnoho pochybení, mezi která patří například nedostatečná nebo nevyhovující strava, absence prevence malnutrice, nedbalé nakládání s léky, zneužívání léků s tlumícím účinkem, laické poskytování ošetrovatelské péče, omezování volného pohybu klientů, prohlubování inkontinence, nedůstojné hygienické podmínky a nerespektování práva na soukromí. Ve větší části navštívených nelegálních zařízení konstatoval ombudsman špatné zacházení s klienty.

Výzvou zůstává nastavení efektivního systému, který dokáže neregistrované služby vyhledávat a zabráňovat jejich nelegální činnosti. Je ale také jasné, že je existence neregistrovaných zařízení i důsledkem nedostupnosti registrovaných sociálních služeb, neregistrovaná zařízení odpovídají na poptávku po péči. Výzvou tak je i zvýšení dostupnosti zejména terénních a ambulantních služeb, které klientům umožní setrvat ve svých domácnostech. U části dosud nelegálních služeb může být výzvou i jejich motivace ke vstupu do legálního systému.

2. Chybí právní úprava personálního a materiálně technického standardu

Zákon o sociálních službách obecně popisuje poskytovatelům, aby zajistili personální, materiální a technické podmínky odpovídající druhu poskytovaných sociálních služeb.¹⁴ Chybí však konkretizace požadavků ve formě prováděcího předpisu. Právní ustanovení je nedostatečné a nedostatky je obtížné postihovat. Nedostatečné materiální a personální podmínky pro poskytování péče přitom mohou ve svém důsledku vést až ke špatnému zacházení s klienty.

» Závěrem

Víme, že nejzásadnější část každodenní podpory a pomoci lidem závislým na poskytované péči leží na zaměstnancích sociálních služeb. Tato práce je mimořádně náročná, vyžaduje vysoké osobní nasazení a bez odbornosti a lidského přístupu by bylo velmi obtížné zajistit důstojné a bezpečné zacházení s klienty. Velmi si této práce vážíme a věříme, že nás spojuje společný cíl – ochrana práv a důstojnosti lidí odkázaných na péči.

Po dvaceti letech působení v rámci národního preventivního mechanismu stále vnímáme v této oblasti mnoho výzev. Proto budeme i nadále navštěvovat zařízení sociálních služeb a usilovat o vstřícný, partnerský a podnětný dialog se zaměstnanci a vedením zařízení, jehož si velmi vážíme a který považujeme za nezbytný pro další zlepšování péče.

Poradna konceptu Bazální stimulace

Na dotazy čtenářů odpovídá **PhDr. Karolína Maloní Friedlová, Ph.D.**, certifikovaná lektorka a supervizorka, jednatelka INSTITUTU Bazální stimulace podle Prof. Dr. FRÖHLICHA, s. r. o.

Dotaz:

Vážená paní doktorko, pořídili jsme do našeho domova pro seniory kocoura k felinoterapii. Chtěli jsme se zeptat, jak můžeme kocoura využít při aplikaci Bazální stimulace. Je velmi přítulný a hodně přede. Děkuje za odpověď.

M. F., vedoucí pečovatele

Odpověď:

Bazální stimulaci lze velice dobře kombinovat s felinoterapií. Zejména u seniorů, u nichž z biografické anamnézy víme, že doma měli kočku. Tito senioři i s těžkým stupněm demence většinou na felinoterapii velmi dobře reagují. Položíme-li ruku seniora na srst kočky, je schopen poměrně velmi dlouho udržet taktilně-haptický kontakt s kočkou a také kočku hladit. Tím stimulujeme rovněž aktivitu svalů ruky a jejich motorické funkce. Kočky při terapii stimulují pohyb, zlepšují komunikační projevy a náladu seniora a eliminují stres. Pomáhají navázat kontakt seniora s okolním prostředím, zvyšují produkci endorfinů v mozkové tkáni a jsou sociálním katalyzátorem. Kočky jsou schopné při předání poskytovat vibrační podněty o frekvenci 20–40 Hz. Proto u zahlených seniorů přikládáme kočku na hrudník. Jemné vibrace zlepšují uvolnění sekretu v dýchacích cestách. Do dokumentace pak zapisujeme tuto techniku jako Kontaktní dýchání. Tělo kočky lze využít také při polohování do hnízda a ohraničování hranic těla klienta.

SYSTÉM KONCENTRÁTŮ PRO ÚKLID

**BEZPEČNÝ
KONTROLOVANÉ
DÁVKOVÁNÍ**

**JEDNODUCHÝ
POUZE 5
PRODUKTŮ**

**ÚČINNÝ
RYCHLÉ ČIŠTĚNÍ
S DEZINFEKČÍ**

EKOLOGICKY ŠETRNÝ

Montáž dávkovacích systémů,
úprava sanitačních plánů a
výpočet nákladů zdarma

**Professional
support™**

Oficiální partner P&G Professional pro ČR/SR
info@profsupport.cz | +420 774 728 358
www.profsupport.cz

P&G Professional™
WOW, to je ČISTOTA!

Aplikace k certifikaci adiktologických služeb

Úřad vlády
České republiky

APSS ČR má k dispozici novou aplikaci pro efektivnější administraci procesu certifikace odborné způsobilosti adiktologických služeb, kterou budou využívat členové certifikačního týmu, hodnocené služby i APSS ČR v pozici certifikační agentury.

■ **Text: Mgr. Petra Smítková,**
projektová manažerka APSS ČR

Aplikace digitalizovala stávající nástroje pro hodnocení Standardů odborné způsobilosti adiktologických služeb, které jsou aktuálně dostupné v excelové verzi. Prostřednictvím aplikace lze generovat a vytisknout výstupní zprávy z místního šetření, které jsou předávány sekretariátu Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislosti (RVKPZ) k projednání do Certifikačního výboru. Certifikační výbor následně rozhoduje o udělení/neudělení certifikátu odborné způsobilosti adiktologických služeb. Aplikace je tedy v procesu certifikací pomocníkem před místním šetřením, v den hodnocení i po ukončení šetření při zpra-

cování závěrečných zpráv. Aplikace je pod uživatelskými přístupy dostupná na doméně adiktologie-certifikace.cz. Administrátorem, který spravuje všechny záznamy a zakládá místní šetření a uživatele, je výhradně certifikační agentura. Dalšími přístupy, které se liší jednotlivými právy a povinnostmi, disponují zájemci o certifikaci z řad adiktologických služeb a odborníci z Rejstříku spolupracujících certifikátorů odborné způsobilosti adiktologických služeb oprávněných provádět místní šetření.

Aplikace díky automatickým výpočtům a nastaveným funkcím zjednodušuje administraci procesu hodnocení a zároveň usnadňuje komunikaci mezi jejími uživateli. Cílem je věnovat uspořádaný čas a energii

na odbornou diskuzi se službou, zpětnou vazbu z místního šetření a formulaci doporučení, která pomáhají službu rozvíjet a zkvalitňovat.

Certifikační agentura přichází s novinkou v podobě aplikace v době, kdy se od zahájení realizace certifikací v září 2024 uskutečnilo místní šetření již u více než 80 adiktologických služeb (z 266 aktuálně evidovaných zájemců), a věří, že se v následujícím období stane neodmyslitelnou součástí certifikačního procesu. Postupy při práci s aplikací budou také součástí programu průběžného vzdělávání certifikátorů, které certifikační agentura ve spolupráci se sekretariátem RVKPZ zajišťuje.

Kvíz - České přísloví

Poznáte česká přísloví podle počátečních dvou písmen každého slova?

1. VY PO PR	11. ŽÁ ST NE DO NE
2. PŘ DĚ ZL	12. ML ST ML ZL
3. BE PE DO HO NE	13. DV MĚ JE ŘE
4. KO KO CHO BO	14. KD SE VÍ SK BO
5. KD PT LA PĚ MU ZP	15. JE VL JA NE
6. CHY NA HL KO	16. KA LI SV OC CHV
7. KD PO CHO SÁ SO ŠK	17. PR KV MÁ PL
8. OH JE DO SL AL ZL PÁ	18. ST NI UM OS
9. BO ML ME PO AL JI	19. VR K VR SE RO RO SI HL
10. NO KO DO ME	20. CO MŮ UD DN NE NA ZÍ

1. Vyjímka potvrzuje pravidlo. 2. Přiležitost dělá zloděje. 3. Bez peněz do hospody nelez. 4. Kovářova kobyla chodí bosá. 5. Když ptáčka lapají, pěkně mu zpívají. 6. Chyt-
řem napověz, hloupého kopni. 7. Kdo pozdě chodí, sám sobě škodí. 8. Oheň je dobrý sluhů, ale zážij pán. 9. Boží mlýny melou pomalu, ale jistě. 10. Nové koště dobře meze.
11. Zádny strom neroste do nebe. 12. Mluvit stříbro, mlčet zlat. 13. Dvakrát měř, jednou rež. 14. Kdo seje vítr, sklízí bouři. 15. Jedna vlašťovka jaro nedělá. 16. Každá liška
svůj ocas chvátí. 17. Práce kvapná, málo platná. 18. Stokrát nic umorilo osla. 19. Vřána k vrtné sedá, rovný rovného si hledá. 20. Co můžeš udělat dnes, neodkládej na zítřek.

Autorka: Mgr. et Mgr. Veronika Nešporová

Držitelé osvědčení

Certifikace paliativního přístupu v sociálních službách

<https://certifikace.paliativni-pristup.cz/>

Senevida Frýdek-Místek

Hlavní třída 2326, Frýdek-Místek

Domov Senevida Frýdek-Místek poskytuje komplexní, celoroční pobytové služby osobám s Alzheimerovou chorobou a dalšími typy demence, které již nemohou žít ve svém domácím prostředí. Kapacita domova je 57 klientů, jimž zajišťujeme individuální péči, podporu a pomoc ve všech oblastech života, které sami nezvládají.

Základem péče je empatický, individuální přístup a maximální aktivizace. Pořádáme společné akce a úzce spolupracujeme s rodinami. Poskytujeme kvalitní zdravotní služby v klíčových odbornostech pro optimální diagnostiku, léčbu i prevenci běžných problémů. Díky nadstandardně vybavenému pracovišti probíhá řada vyšetření přímo v zařízení.

Vysokou kvalitu našich standardů potvrzuje prestižní certifikace Vážka od České alzheimerovské společnosti, která garantuje odbornost týmu i důstojné podmínky,

kteří klientům a jejich blízkým přinášejí pocit jistoty a spokojenosti.

Příklady dobré praxe:

Komunikace a spolupráce s rodinami a blízkými našich klientů – V Domově Senevida Frýdek-Místek je rodina našich klientů nepostradatelným partnerem. Zakládáme si na kvalitní a otevřenou komunikaci, kterou usnadňuje unikátní mobilní aplikace **Rodinná zóna**. Ta získala ocenění v soutěži Chytrá města 2025 a rodinám

Stupeň certifikace: **ROZŠÍŘENÝ**

nabízí detailní přehled o životě blízkého – od fotografií z aktivit přes jídelničky až po vyúčtování služeb.

Zásadní roli pro nás hraje také spolupráce v rámci paliativní péče. Aby blízcí mohli být svému příbuznému nablízku v jeho nejtěžších chvílích, umožňujeme jim nepřetržitou přítomnost 24 hodin denně, včetně možnosti přespaní v domově, stravování a využití hygienického zázemí.

Náš tým poskytuje rodinám citlivou emoční i odbornou oporu. Cenným průvodcem je příručka „Poslední dny a hodiny“, která jim pomáhá se na ztrátu připravit. K pozůstalým přistupujeme s maximální empatií; nabízíme pomoc duchovních, sociální poradenství i aktivní naslouchání s respektem k tichu a emocím. Podporujeme zapojení rodiny do péče i doprovázení při odchodu, čímž společně vytváříme důstojné a láskyplné prostředí pro klidné rozloučení.

Domov pro seniory Krásné Březno, p. o.

Rozcestí 798/9, Ústí nad Labem –Neštěmice

Jedná se o bezbariérovou třípatrovou budovu s celkovou kapacitou 153 míst. Sociální pobytová služba je poskytována zájemcům od 60 let věku, kteří mají sníženou soběstačnost a jejichž životní situace vyžaduje pravidelnou 24hodinovou pomoc. Poskytujeme ubytování v 79 jednolůžkových a 37 dvoulůžkových pokojích s vlastním sociálním zařízením. Domov disponuje paliativním pokojem. Tento pokoj je jednolůžkový, vybavený tak, aby zde mohl být klient do poslední chvíle se svou rodinou či blízkými. Klienti mají dále k dispozici velkou jídelnu a malé jídelny na patrech, ergoterapeutickou místnost, společenské místnosti včetně terapeutických dílen, kantýny, vybavené kuchyňky na obytných patrech, vzpomínkové místnosti, retro koutky, tělocvičnu, modlitebnu, prádelnu a su-

šárnu, zahradu a atrium domova. Přímou v budově mohou klienti využívat služby kadeřnictví a pedikúry.

Příklady dobré praxe:

Koncepce péče s individuálním zaměřením na klienta – Abychom lépe porozuměli našim klientům a způsobům chování v každé fázi jejich života, využíváme v našem Domově pět hlavních konceptů

Stupeň certifikace: **ROZŠÍŘENÝ**

péče – Biografii, Smyslovou aktivizaci, Bazální stimulaci, Aromaterapii a Paliativní přístup v péči. Pomocí těchto koncepcí vytváříme cílenou aktivizaci, při které si senioři uvědomují, co všechno ještě zvládnou, posilují se jejich vlastní kompetence, jako je samostatnost, soběstačnost a sebeurčení. Senioři mají možnost uplatnit vlastní názor i vlastní rozhodování, přirozenou cestou si obnovit nebo udržet slovní zásobu, trénovat paměť. Důležité je i prožití pocitu radosti, sounáležitosti, respektu a společného sdílení.

Nikdo není sám – Motivujeme rodiny a přátele, aby využívali prostory domova k rodinným oslavám a navštěvovali svoje blízké jako dříve v jejich původním bydlišti. Pro seniora to znamená, že i v Domově může žít důstojně, relativně samostatně a aktivně.

Střípky z domova

Žijeme olympiádou i v Charitním domově v Opavě

Opava – V našem Charitním domově jsme se nechali strhnout olympijskou atmosférou a připravili pro klientky Charitní olympijské hry. Slavnostní zahájení symbo-

lizovala olympijská pochodeň, kterou nesla (vezla na vozíčku) klientka – velká fanyнка sportu.

Účastnice si vyzkoušely Charitní curling, kruh přátelství s míčem, zimní Motomed, kuželky i házení kroužků na cíl. Výsledky byly zapisovány do karty účastníka a tři nejlepší závodnice získaly medaile i drobné ceny. Ocenění byli také ti, kteří se nejvíce snažili či měli nejhezčí úsměv.

Maskotem her byl pašík Lojzík, kterého si každá klientka odnesla na pokoj. Nešlo o vítězství, ale o radost z pohybu, společné chvíle a připomenutí, že hýbat se a smát se dá v každém věku.

*Mgr. Martina Šustková,
sociální pracovnice, Česká katolická charita,
Charitní domov Opava*

Masopustní bál v Brně vykouzil úsměvy na tvářích klientů

Brno – U nás v Domově pro seniory na Mikuláškově náměstí se v půlce února konal maškarní masopustní bál a přinesl radostnou a srdečnou atmosféru. Úvodní-

ho slova se ujal pan ředitel, který všechny přivítal a popřál příjemnou zábavu.

Sál se rychle zaplnil pestrobarevnými maskami – nechyběly klobouky, škrabošky ani originální kostýmy. O hudební doprovod se postarala kapela Dolňáci, která zahrála známé a oblíbené písně.

Mnozí si s chutí zaspívali a ti, kterým zdraví dovolilo, si i zatančili. Velkým překvapením bylo vystoupení klientek, které si připravily tanec vsedě. Jejich vystoupení sklídilo zasloužený potlesk a vykouzilo úsměv na tvářích všech přítomných. O občerstvení se postarali sami klienti. Společně napekli sušenky a tradiční boží milosti, které na bále sklídily velký úspěch. K zahřátí se podával voňavý svařák.

Celé odpoledne se neslo v duchu dobré nálady, zněl smích a hudba. Všichni si maškarní masopustní bál moc užili a už teď se těší na další společné setkání.

*Šárka Burkerová, aktivizační pracovnice,
Domov pro seniory Mikuláškově náměstí*

Oslavila 100. narozeniny

Humburky – Na konci prosince minulého roku panovala v Domově důchodců Humburky slavnostní nálada. Své sté narozeniny zde oslavila paní Miloslava.

Pochází z Pardubického kraje a ráda vzpomíná na rodnou vesničku s kostelíkem, kam od dětství chodila a ke kterému má dodnes silný vztah. Přivdala se do Nového Bydžova a právě zde prožila většinu svého života.

Po celý život jí byla blízká příroda, zejména lesy. Miluje knihy a zpěv. V Domově důchodců Humburky žije více než čtyři roky a i zde nás těší svým vyprávěním. Její životní příběhy z dětství a mládí posloucháme s obdivem a respektem. Je z ní cítit skromnost, pokora a zároveň radost ze života. A jaký je její vzkaz mladým generacím? „Četba, četba a zase četba.“ U příležitosti jejího významného jubilea jsme uspořádali

narozeninovou oslavu, které se zúčastnila rodina paní Miloslavy i pozvaní hosté z řad zástupců obce Humburky a Krajského úřadu Královéhradeckého kraje.

Paní Miloslavě přejeme pevné zdraví a děkujeme, že můžeme být součástí jejího krásného životního příběhu.

*Bc. Ivana Břízková, DiS.,
metodická pracovnice, Domov důchodců
Humburky*

Dobrovolnictví v Prachaticích má tvář, srdce a konkrétní jména

Prachatice – Komunitní setkání dobrovolníků se uskutečnilo 29. ledna jako poděkování všem, kteří se dobrovolně zapojili

do příprav a realizace Mezinárodního dne osob se zdravotním postižením v Prachaticích, včetně koncertu skupiny The Tap Tap. A netýkalo se to jen jedné neděle, kdy se tato akce konala – pomoc, nasazení a čas dobrovolníků se rozprostřely do mnoha dnů před akcí i po jejím skončení.

Setkání se zúčastnili nejen dobrovolníci a organizátoři, sponzoři, ale také ocenění, z nichž se ze čtyř pozvaných dostavili tři – Hana Vojtová, Klára Kavanová Mušková a Zdeněk Krejsa. Společně jsme zhlédli video Václava Maliny s hudbou, s humorem a radostí, který s nadhledem, lehkostí a emocemi zachycuje atmosféru celé akce. Video je k vidění na webových stránkách města Prachatic i na sociálních sítích.

Důležitým poselstvím setkání bylo i to, že v rámci dobrovolnictví může každý nabídnout to, co umí. Někdo organizační schopnosti, jiný technickou pomoc, další umění, lidský přístup nebo jen ochotu být nablízku.

Na závěr setkání věnoval místostarosta města Prachatic Jan Kotrba společně s hlavní organizátorkou přibližně 30 nádherných ozdob s logem TAP TAP pro nové sociální zařízení, tzv. „Kolečko“, které bude otevřeno do konce roku 2026. Symbolicky tak vznikl příslib, že se v prosinci 2026 všichni znovu sejdem – tentokrát právě tam.

Hanka RH+ Rabenhauptová

Inovativní péče o rány.

Jednoduše.
Efektivně.

- + Zjednodušíme cestu k úplnému zhojení ran
- + Všestranné a snadno použitelné řešení
- + Napomáhá k dosažení efektivních podmínek pro hojení ran

